

632/1916. n.éj. 20.

A

NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE

1916. MÁJ. 5. NAPJÁN SZATMÁR-NÉMETIBEN TARTOTT RENDES

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

*

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA

NYOLCZVANADIK DARAB

NAGYBÁNYA
NÁNÁSY ISTVÁN KÖNYVNYOMDÁJA
1916

A

NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE

1916. MÁJ. 5. NAPJÁN SZATMÁR-NÉMETIBEN TARTOTT RENDES

KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

*

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA

NYOLCZVANADIK DARAB

NAGYBÁNYA
NÁNÁSY ISTVÁN KÖNYVNYOMDÁJA

1916

A nagybányai református egyházmegye
1916. május 5. napján Szatmár-Németiben tartott
rendes közgyűlésén jelenvoltak

Széll György esperes és **Csaba Adorján** egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

Sátor Dávid, Szabó József, Papolczy Zoltán, Nagy Elek, Magoss Ferencz, Joó Kálmán lelkészi tanácsbírák; Tóth Mór, Szilágyi Tihamér, Sinka Lajos, Bay Lajos, Boross Zoltán világi tanácsbírák;

Soltész Elemér lelkészi, Thordai Imre világi főjegyző;

Bogdán Lajos lelkészi jegyző;

Nagy Lajos pénztárnok;

dr. Harcsár Géza ügyész;

Balajthy Károly, Baranyi Lajos, Czelder Béla, Demeter Gyula, Dávid Sándor, Kató Béla, Kató István, Kiss Sándor, Kolos Vincze, Gy. Kovács József, Kovács Károly, Kócsi Péter, Makai Elek, Marcsa Imre, Miszti Mihály, Molnár Lajos, Nagy Sándor, Oláh Sándor, Orosz Ernő, Öry Tamás, Sárközi Lajos, Sipos Károly, Szabó Károly, Szentgyörgyi Zsigmond, Szentkirályi Károly, Sziky Ádám, Varga Jenő, Visky Ferencz rendes lelkészek;

Kádár Károly tanítótötestületi képviselő;

Daróczi Albert adorjáni, Balogh Pál amaczi, Kató Ambrus apai, Kulcsár Márton aranyosmeggyesi, Bak Mihály avasujvárosi, Kiss Kálmán batizi, Magos Gedeon egrii, Pap Márton felsőbányai, Puskás Lőrincz hiripi, Váradi József garbolczi, id. Tóth György józsefházai, Meleg György kakszentmártoni, Orosz Gusztáv kishódosi, Nagy Ambrus kiskolcsi, Oláh Mihály kispaládi, Tar Albert kispeléskei, Ölyüs Lajos kőszegremetei, Balog Géza lázárói, Kiss József magosligeti, Fehér Gedeon méhteleki, Császi Antal mikolai, Piskolti Károly misztótfalui, dr. Nagy Gábor nagybányai, Fülöp István nagyhódosi, Bálint Zsigmond nagykolcsi, Kiss Sándor nagypaládi, Büte Mihály ombodi, Nagy Márton patóházai, dr. Böszörményi Károly pettyéni, Molnár Sándor rozsályi, Kádár Mihály sándorhomoki, Kurpé György sárközi, Kertész István

sárközüjlaki, Domokos Antal szamoskrassói, dr. Nagy Sándor szatmárhegyi, Szeőke Sándor szatmárudvarii, Csukat Imre szárazberekí, Sepsy Károly színerváraljai, Ur Ferencz tisztaberekí, Mali Gábor vámfalui képviselők.

1. A XC. zsoltár első versének eléneklése s esperes úr fenszárnyaló, a jóságos Isten segítő kegyelmeért hálát mondó, e szorongató rettenetes idők elmúlását, a diadalmas áldott békesség eljövetelét esdeklő, buzgóságos imája után egyházmegyei gondnok ur lendületes beszéddel — amelyben elismeréssel szól arról a munkáról, melyet a polgári társadalom e nehéz időben a front mögött dicső hadseregünk támogatására nem lankadva végez s amely munkából általában a közép osztály, ebben a református lelkészi és tanítói kar bőséges részt vesz; miután ecseteli a háboru sok nyomoruságát, amely a lelkészeket is, főként az elviselhetetlen drágaság következtében, mélyen sújtja s reményét fejezi ki az iránt, hogy az államkormány, miként közvetlen alkalmazottait, úgy bizonynyal a ref. lelkészeket is háborus pótlékban fogja részesíteni, végül meleg szavakkal felhíván az egyházakat, hogy addig is menjenek segítségére arra valóban rászoruló lelkészeiknek —

a közgyűlést a tagok szíves üdvözlése mellett megnyitja.

2. A megbízó levelek beszédésével elnökség Miszti Mihályt bizza meg. Elmaradásukat bejelentették dr. Dezső Kálmán tanácsbíró, dr. Helmecey József világi jegyző, Balogh István és Bartók Károly lelkészek.

Közgyűlésünk alkotó tagjait az elől kitett sorrendben igazolja, az elmaradásukat jelentett tagok mentségét tudomásul veszi.

Az indokolatlanul elmaradt közgyűlési tagokat illetőleg idevonatkozó 1907—77. sz. határozatától a mai nehéz idők kényszerítő hatása alatt eltekint.

3. A jegyzőkönyv hitelesítésére elnökség a jegyzőkön kívül

Sátor Dávid és Tóth Mór tanácsbírákat küldi ki; hitelesítés helye: Szatmár-Németi; ideje: folyó évi május hó 8. d. e. 10 óra.

4. A közgyűlés tagjai között szétosztott tárgysorozatot

közgyűlésünk fölolvasttnak tekintvén, két rendbeli pótlással a tanácskozás sorrendjéül elfogadja.

5. Olvastatott a következő esperesi jelentés:

„Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés! Az időközi változásokra és más fontosabb dolgokra vonatkozó jelentésemet van szerencsém az alábbiakban betérjeszteni.

I. Az üresedésbe jött közszegremetei lelkészi állás meghívás útján múlt év dec. hó 5-én töltetett be, Miszti Mihály lelkész és Csilléry Ferencz körjegyző urak vezetése alatt megtartott választáson *Kovács Károly* kérésjéni s.-lelkész egyhangu megválasztásával. A választás törvényes lefolyású volt, ellene panasz nem nyújtatott be s így a megválasztott lelkész meghívására az engedélyt kiadtam, ki is állását dec. 25-én elfoglalta.

Segédlelkészül Rozsályba elhelyezést nyert november 15-től Orosz Kálmán végzett hittanhallgató, ki azonban már febr. 25-én állását más-sal cserélte fel s eltávozott. Ombodra — a hadi szolgálatot teljesítő lelkész kíségetésére — alkalmazást nyert Barabási Ferencz s.-lelkész.

Rendes tanítókul megválasztattak és tölem előzetes megerősítést nyertek: 1. Közszegremetén Sziky Julia (nov. 5.); 2. Kishódoson Oroszlán Erzsébet (nov. 16.); 3. Nagyhódoson Gyöngyössy Róza (dec. 9.); 4. Hiripen Kovács Juliánna Etelka, Papp Lászlóné (1916. febr. 29.). Mind a négy tanítónő képesítését a szatmárnémetii ref. tanítónőképzőben nyerte. A két utóbbi tanítónő férfitanító helyett választatott meg s mint ilyen, közgyűlésünk részéről külön jóváhagyást igényel.

Megemlítenedőnek tartom, hogy ez iskolai évben a tanítói karból 17 tanító teljesít hadi szolgálatot (1. Nagypaládról Nagy Géza és Boros Sándor; 2. Szamoskrassórol Tóth Imre, Gábos Gyula; 3. Mikolából Gecsey Jenő; 4. Egriből Biki Sándor; 5. Felsőbányáról Hajdu Sándor; 6. Erdőszádáról Széles Lajos; 7. Ombodról Csecskedy Károly; 8. Sárközujlakról Szilvász Sándor; 9. Szinérváraljáról Fábian István; 10. Kispesekéről Kovács Ambrus; 11. Avasujvárosról Meleg Andor; 12. Rozsályból Balogh István; 13. Magosligetről Biró Lajos; 14. Kis-paládról Giday Endre; 15. Garbolczról Horvát László). Helyettesítésük nem történt nehézség nélkül s itt-ott megismételt felhívásomra. Helyettesekül megerősítettem hatáskörömből folyólag 1. Szamoskrassón Sebessy László okleveles tanítót (nov. 6.); 2. Kispesekén Nagy Vilma okl. tanítónőt (nov. 9.); 3. Felsőbányán Nagy Károlyné I. oszt. képző-intézeti növendéket (nov. 20.); 4. Rozsályon Orosz Kálmán s.-lelkészt (febr. 25-én eltávozott 3 hónapi szolgálat után); 5. Ombodon Demeter Erzsébet okl. tanítónőt (dec. 10.); 6. Adorjánban a volt helyettes eltávozá-sával jan. 10-től Szepessy Erzsébet okl. tanítónőt; 7. Nagypaládon Baka

Vilma okl. tanítónőt (febr. 25.); 8. Sárközüjlakon (febr. 4-től) Vincze Viola tanítónőt, mindannyit az isk. év végéig terjedőleg. Rendes helyettes volt 9 egyházban; 4 egyházban a lelkész végezte a tanítást (Mikola, Egri, Magosliget, Garbolcz); 3 egyházban osztályösszevonással, váltakozó tanítással történt a tanító helyettesítése (Avasujváros, Kispalád, Nagypalád).

II. Tisztelettel jelentem, hogy a „Helmeczy alap“-ra nálam a csatolt kimutatás szerint 509 K 50 f folyt be, amit négy ízben az e. m. pénztárba beküldöttem. Az egyházmegyei pénztárnokhoz pedig 2934 K-t küldtek be egyesek. S így összesen befolyt 3443.50 K, miből 2600 K névértékű hadikölcsönkötvény vásároltatott, a többi betét és készpénz. Az alapítvány alapító levelét a közgyűlési tárgyak közé beigtattam s azok során kerül tárgyalás alá.

III. Egyházaink gyűjtését háborus szeretetadományokra az 1914. és 1915. évekről igyekeztem bekért jelentések útján összefoglalni. Az összesített kimutatást ide csatolom azzal, hogy e specifikus egyházi gyűjtés 1914-ről 3977 K 35 f, 1915-ről pedig 4983 K 31 f, együtt 8960 K 66 f.

IV. Közgyűlésünk vonatkozó rendelkezésére utalással tisztelettel jelentem, hogy az egyházmegyei pénztár a III. hadikölcsönből 3000 K névértű 6%-os kötvényt jegyzett.

A most kibocsátás alá kerülő hadikölcsön alkalmából méltóztatásuk felhívást intézni az egyes egyházakhoz és az egyházmegyei pénztárnokhoz, hogy felhasználható tőkéik igénybevételével ujabban is hadikölcsönt jegyezzenek és pedig amennyiben évről-évre növekedő alapjaik vannak, ezek 1921. júniusáig növekedését számbavéve, ennek erejéig, lombard-kölcsön igénybevételével.

Jelentésem zártán vagyok, kiváló tisztelettel, Avasujváros, 1916. ápr. 28. *Széll György* esperes.

Közgyűlésünk midőn a jelentést tudomásul veszi, szívesen üdözlí tagjai sorában *Kovács Károly* köszegremetei lelkészt s közöttünk végzendő munkájára Isten áldó segédelmét kéri;

Sziky Julia, Oroszlán Erzsébet, Gyöngyössy Róza, Papp Lászlóné Kovács Juliánna-Etelka rendes tanítónőket — utóbbiakat a rendkívüli körülményekre tekintettel — állomáshelyükön megerősíti;

a Helmeczy-alapra adakozóknak (lásd a mellékletek közt) elköltözött jelesünk áldott emlékezetét megbecsülő

áldozatkészségükért ehelyütt is mély hálával mond köszönetet;

kicsiny egyházainknak a haza oltárára vitt adományait elismeréssel jegyzi föl (lásd a mellékletek közt); végül

fölhívja egyházmegyei pénztárnokot és a kebelbeli presbyteriumokat, hogy a kezelésük alatt álló tőkepénzekből — és pedig, amennyiben évről-évre növekedő alapjaik vannak, ezek valószínű növekedését 1921. június haváig kiszámítva, az akkor mutatkozó tőkeösszeg erejéig lombard-kölcsön igénybevételével — újabb hadikölcsönt jegyezzenek.

6. A felsőszabolcsi egyházmegye múlt őszi közgyűléséből részvétét fejezi ki néhai gondnokunk, b. e. Helmeczy József elhunytá fölött.

Közgyűlésünk a testvéregyházmegyének megleghangu átíratáért hálás köszönetet mond.

Erről a felsőszabolcsi egyházmegye esperesi hivatala kivonaton értesítettik.

7. A szatmári egyházmegye 1916—5. számú határozatában örömét fejezi ki Csaba Adorján főispánnak a nagybányai egyházmegye gondnokává lett megválasztatása fölött s ez alkalomból egyházmegyénket melegen üdvözli.

Közgyűlésünk a testvéregyházmegyének örömünkben osztozó együttérzéséért hálás köszönetet mond.

Erről a szatmári egyházmegye elnöksége kivonaton értesítettik.

8. Az egyházkerület 1915—488. sz. határozatában további eljárásra felhívás mellett közli, hogy a máramarosszigeti jogakadémiai tanárképviselei állásra egyházmegyénkből Méhtelek és Uszka szavazatot nem adtak.

Közgyűlésünk kötelezi a méhteleki és uszkai presbyteriumokat, hogy a mulasztást az esperesi hivatalnál 15 nap alatt igazolják; ha elfogadható mentségük nincs, az egyházmegye pénztárába (a Kálvineum javára) 4—4 K bírságot fizessenek.

9. Az egyházkerületi közgyűlés 1915—523. sz. határozatát, mely az alapítványok elfogadása és birtokbavétele tárgyában a hagyatéki bíróságnál követendő eljárásra utasítást ad s ennek betartására felelősségre vonás mellett hív fel minden egyházi szervet,

közgyűlésünk a legnagyobb nyomatékkal, az anyagi felelősség hangsúlyozásával ajánlja egyházaink figyelmébe.

10. Olvastattak az egyházkerületi közgyűlés 1915. évi 770. 772. 784. és 796. számú határozatait, amelyek az iskolák 6 osztályúvá fejlesztésére, ismétlő iskolák s ezekkel kapcsolatos ifj. egyesületek szervezésére, a betegség miatt szabadságolt tanítók helyettesítési költségeinek az egyetemes adóalapból miként való kérvényezésére, a hősi halált halt tanítók illetményeinek módjára leendő beszüntetésére, végül a nem ref. iskolákba járó tanulók vallásoktatása tárgyában az egyházmegyék részéről bekívánt jelentések rendezésére nézve az iskola-fentartó egyházak s az egyházmegyék számára intézkedéseket, utasításokat tartalmaznak.

Tudomásul szolgálnak.

11. Az egyházkerületi közgyűlés 1915—840. sz. határozatát, mellyel a patóházai egyház hosszabb idő óta fenforgó ügye befejezést nyert,

közgyűlésünk tudomásul veszi.

12. Az egyházkerület 1915—753. sz. végzésére vonatkozóan olvastattott a tanügyi biz. elnök jelentése, mely szerint az 1914—15. tanévben egyházmegyénk felekezeti iskolái közül a) egy sem vétetett igénybe hadi célra; b) tanítóink közül hadi szolgálatra behivatott 19; c) helyettők tanított tanító 3, tanítónő 2, lelkész 6 helyen; osztály-összevonással és váltakozó tanítással pótolta 4 helyen; 1 iskola növendékei más iskolába mentek át; szünetelt a tanítás 3 helyen, azonkívül Apahegyen is, hol már az előző tanévben sem volt tanító; d) a tanszemélyzetben nem volt változás 18 helyen; e) a tanévet későbbben kezdhették 6 helyen, május végénél korábban végezték 7 helyen; f) a tananyag általában csak összevontan volt elvégezhető kényszer-szünetek, főleg pedig a növendékeknek házi segítségre felhasználása miatt.

Egyházmegyei közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi s azt az egyházkerületi közgyűléshez fölterjeszti.

13. Az egyházmegyei lelkészegyesület mély megilletődéssel állapítja meg, hogy a lelkészi özvegyek és árvák a mai rendkívüli viszonyok között mint kénytelenek igazi hősként küzdeni csekély nyugdíjárulékukból az éhhalál veszedelmével, mely szegényletes állapotot okoskodással nem, csak a gyors cselekvés terére lépve orvosolhatunk. Felkéri azért az egyházmegyei közgyűlést, hogy a kerület útján keresse meg az egyetemes konventet, hogy tekintettel a példátlan drágaságra, tekintsen el ezuttal mindenféle matematikai mérlegtől s bármely forrásból megfelelően segítse a lelkészi özvegyeket és ár-

vákat; s ha majd úgy találja, hogy a nyugdíj-, vagy bármely más igénybe vett alap egyensulya ennek következtében meginog, a normális viszonyok helyreálltával találhat utat és módot a visszapótlásra akár rendkívüli államsegély kieszközlése, akár a járulékok fölemelése által.

Egyházmegyei közgyűlésünk fenti kérelmet az égető szükség érzetéből fakadó nemes pártolással sürgős intézkedés végett az egyházkerületi közgyűlés útján az egyetemes konventhez fölterjeszti.

14. A lelkészegyesület a lelkészek drágasági pótléka ügyében a következő határozati javaslatot terjeszti az egyházmegyei gyűlés elé:

„Egyházmegyei közgyűlésünk felhívja a kebelbeli egyházközseget, hogy lelkészeik nyugdíjba beszámítható fizetésének 20 százalékát részükre drágasági pótlékul, más forrás híján ideiglenes kölcsönből, haladéktalanul folyósítsák. Ez a drágasági pótlék az 1916. év végéig szól s a lelkészek által egyházuktól és más forrásból a háboru okozta drágaság enyhítésére eddig nyert segély abban beszámítandó; a részükre más forrásból hasonló czimen 1916. év végéig folyósítandó segély pedig, az itt meghatározott drágasági pótlék erejéig, általuk az egyház pénztárába visszatérítendő. E határozat végrehajtásáról presbyteriumok az esperesi hivatalhoz 1916. június 1-ig jelentést tegyenek.

Egyszersmind az egyházkerületi közgyűlés útján tisztelettel kéri közgyűlésünk az egyetemes konventet, méltóztassék a m. kir. kormányt megkeresni az iránt, hogy az egyetemes református egyház részére még az 1916. évben oly összegű rendkívüli államsegély folyósíttassék, amelyből minden református lelkész nyugdíjba beszámítható fizetésének 20 százaléka erejéig drágasági pótlékban legyen részesíthető.“

Közgyűlésünk a javaslatot határozati erőre emeli.

15. A lelkészegyesület az adósegélyezésnek 1918. január 1-én beálló új ciklusa keretében leendő megvalósításra vonatkozólag a következő határozati javaslatot terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé:

„Egyházmegyei közgyűlésünk az 1917. évi zsinaton módosítandó egyházi törvények által az adócsökkenési segélyakció decentralizálását a gyorsabb és behatóbb kezelés szempontjából szükségesnek tartja, még pedig minden egyházkerületben oly segély-alap előállításával, hogy a termények megváltási összege minden évben az előző évi átlagos értékelés szerint igazodhassék, ami lehetővé tenné az adósegélyes egyházak lelkészeinél bármilyen viszonyok között a drágasági pótlék nélkülözését. Ugyancsak az 1917. évi zsinaton módosítandó egyházi törvényekben, mint rendes egyházi adó által fedezendő szükségletek,

vétessenek föl 1) a rendes lelkészek, hitoktató lelkészek, énekvezérek és tanítók részére megfelelő családi pótlék; 2) a kántor-tanítók részére legalább 240 K külön kántori tiszteletdíj mindenütt, ahol eddig az nem volt biztosítható az 1913. évi XVI. t.-cz. 25. §-a miatt, mely szerint „ha az iskolafentartó által részére biztosított tanítói fizetés 1000 K-nál kevesebb, a tanítói és kántori járandóságok 1000 K erejéig együttvéve tanítói fizetésnek számítandók;” 3) az igazgató-tanító részére — ahol ez állás szervezve van — 200 K igazgatói tiszteletdíj. Ezek mint rendes szükségletek felvételén a normális költségvetésbe, tekintet nélkül arra, hogy az előző 5 évi költségvetésekben és számadásokban szerepeltek-e vagy sem, adócsökkentési segélyből nyerjenek kielégítést, amennyiben azoknak az egyházközségek a rendes adókulcs életbeléptetése mellett nem tudnak megfelelni.”

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházközségek, a lelkészek, énekvezérek és tanítók érdekeit féltő gondossággal körülbástyázó javaslatot határozati erőre emeli s a következő zsinaton leendő tárgyalás végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

16. A lelkészegyesület az egyházkerületi közgyűlés 1915—86. számú határozatával az egyházmegyéknek véleményezés végett kiadott családkönyv, családkönyvi kivonat, névmutató, kezelési utasítás tervezetére vonatkozólag a következő határozati javaslatot terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé:

„Egyházmegyei közgyűlésünk a tervezett családkönyvek vezetését népesebb egyházakban kivihetetlennek, kisebb gyülekezetekben pedig a lelképásztori gondosságra semmi gyakorlati jelentőségűnek nem tartja: ennél fogva e kérdés felett napirendre tér.”

Közgyűlésünk a javaslatot határozati erőre emeli s az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

17. Az aranyosmeggyesi presbyterium 1916. jan. 30. napján tartott ülésében tárgyalta gróf Teleki Sámuel aranyosmeggyesi ingatlanai vevőinek dr. Harcsár Géza egyházmegyei ügyész által közvetített azt az ajánlatát, mely szerint vevők az aranyosmeggyesi ref. egyházközség részére a gróf által természetben adott szolgáltatások értékét az 1914. 1915. évekre megfizetik, a további szolgáltatást pedig egy összegben fizetendő 8000 (nyolc ezer) korona készpénzzel megváltják.

Ügyész véleménye az, hogy bár a szolgáltatás évi értéke nagyobb, mint a felajánlott tőke 5—6%-os kamata, mégis, tekintettel arra, hogy a gróf, ingatlanait eladván, a szolgáltatás teljesítésére nem kötelez-

hető; hogy az ingatlanok vevői az egyházközségnek nem tagjai, azért a járandóságok behajtása állandó perlekedésre adhat alkalmat; hogy, ha az ingatlanok vevői vagyoniilag tönkremennek, kétségessé válik, követelhető lesz-e valakitől a szolgáltatás és legjobb esetben az egyházközségnek meg kell érnie azzal a 6000 koronával, amelyet a gróf a váltságösszeghez való járulás czimén ingatlanai eladása alkalmával az adásvételi szerződésben felajánlott: az ajánlat elfogadandó.

Presbyterium mérlegelvén az ügyészi véleményben fölhozott okokat, bár az évi szolgáltatások normális időbeli értéke is (750 K), annyi-
val inkább a mostani magas terményárak mellett való értéke (900 K) sokkal nagyobb a felajánlott tőke 5 vagy 6%-os kamatánál, szabályszerű határozattal elfogadja a betérjesztett ajánlatot oly értelemben, hogy ajánlattevők kifizetik az 1913. évi szolgáltatásból még fizetetlen résznek, valamint az 1914. 1915. évi szolgáltatásnak értékét; az 1916. jan. 1-től járó évi szolgáltatások váltságául pedig fizetnek 8000 koronát készpénzben és e tőkeösszeg után 1916. jan. 1-től a kifizetés napjáig 6%-os kamatot. Ez értékek fölvételére presbyterium egyházmegyei ügyészt fölkéri és meghatalmazza, ajánlattevőket pedig azok lefizetése után a további évi szolgáltatások kötelezettsége alól föloldottaknak jelenti ki.

Közgyűlésünk az aranyosmeggyesi presbyterium itt előadott határozatát az abban kifejtett okok alapján jóváhagyja. Amennyiben pedig a szóbanforgó évi természetbeli szolgáltatások belhivatalnoki, lelkészi és tanítói fizetés jellegével bírtak s amennyiben a folyó évtől kezdve a váltságul fölajánlott összeg kamatának ötöt illető hányadára utalt lelkész kétségtelenül javadalomcsökkenést szenved: fölhívja közgyűlésünk presbyteriumot, hogy lelkész megfelelő kártalanításáról gondoskodjék s e tárgyban hozandó — esetleg a lelkészi díjlevél átalakításával járó — határozatát következő közgyűlésünkre terjessze be.

18. A vámfalui presbyterium 1915. dec. 19. napján 5. sz. a. „egyhangu határozattal kimondja, hogy mivel — mint látszik — 16 ezer korona templomépítési kölcsöne törlesztésére közalapi tőkeamat segélyre nem igen számíthat a körülményeket legjobban mérlegelni tudó egyházmegyei közgyűlés meleg ajánlása daczára sem, közpénztári maradványokból éveken keresztül összegyűlt 6151.18 K tőkéjét nem hajlandó az egyházlátogatóság utasítása szerint teljes egészében egyházfentartási alapnak kimondani. Határozatilag kimondja azonban,

hogy ez összegből 2000 K azaz kettő ezer koronát egyházfenntartási alapnak leköt, azon feltétel mellett, hogy 1) ez alap gyarapításának kötelezettsége alul mindaddig mentessék fel az egyház, míg a templomépítésből fennálló adósság le nem törlesztetik; 2) ugyanezen ideig a lekötendő 2000 K kamatja az egyház közszükségleteire felhasználható legyen; 3) az eddigi kezelési mód (egyeseknél, kötvényen) ezen 2000 koronára nézve is fentartassék.

E határozatát a presbyterium jóváhagyás végett beterjeszti.

Közgyűlésünk a vámfalui presbyterium itt előterjesztett határozatát jóváhagyja.

19. Dobó Sándor, a „Tanítók Lapja“ szerkesztője, felebbezést adott be az adorjáni egyház amaz intézkedése ellen, mely szerint az a Tanítók Lapját megrendelni nem hajlandó.

Az adorjáni presbyterium a felebbezésre 1916. ápr. 16. napján hozott 4. sz. határozatában kéri a fellebbezés elutasítását egyfelől azért, mert a nevezett lap megrendelésére az egyháznak nincs fedezete, a beírási díjak (36 K) pedig a népiskolai könyvtár típusok évi törlesztési részletét (53 K) sem fedezik; másfelől, mert nevezett lap egyetemes ref. tanügyi érdeket egyáltalán nem szolgál, pedagógiai szakkérdéseket nem tárgyal s így semmi értelme sincs, hogy az adorjáni egyház annak fentartásához hozzájáruljon.

Közgyűlésünk anélkül, hogy a Tanítók Lapja belbecsének értékelésébe bocsátkoznék, a felebbezést elutasítja, mert, mint az adorjáni presbyterium határozatából kitűnik, az egyház a népiskolai könyvtárra évenként a beírási díjaknál nagyobb összeget áldoz; már pedig a nevezett lap megrendelése az 1913—720. sz. egyházkerületi határozat szerint is csak annyiban kötelező az egyházakra nézve, amennyiben a beírási díjakból az előfizetési díj fedezetet nyer.

Miről felebbező kivonaton értesítetik.

20. Dobó Sándor, a „Tanítók Lapja“ szerkesztője, felebbezést adott be a lázárii presbyterium 1916. márc. 5. napján hozott 4. számú határozata ellen, mely szerint nevezett egyház a Tanítók Lapját, lelkes ajánlata ellenére, megrendelni nem hajlandó, mert az iskolának a „Néptanítók Lapja“ jár és „sérelnesnek találja, hogy az egyházakat ilyen kötelezettségekre azok hozzájárulása nélkül kötelezik.“

Közgyűlésünk utasítja a lázárii presbyteriumot, hogy amennyiben a beírási díjak erre fedezetet nyújtanak, a Tanítók Lapját rendelje meg. Arról pedig, hogy a beírási

díjakat mire fordítja az egyház: lelkész 30 nap alatt tegyen jelentést az esperesi hivatalnak.

Miről felelbező kivonaton értesítetik.

21. Olvastatott Kócsi Péter nagyhódosi lelkésznek 1916. február 16-odikán 22. sz. a. kelt következő jelentése: „Nagytiszteletű esperes ur! A rozsályi iskola szünetelése tárgyában 1915—53. sz. a. elrendelt vizsgálatot február hó 8-án megtartottam s arról a következőket jelenthetem. Tanítót az általános mozgósítás mint egyéves önkéntest találta. Mindjárt a háboru elején megsebesült. Felgyógyulása után 1914. szept. 24-től okt. 24-ig tanított, akkor ismét berukkolt s lelkész folytatta a már szept. elején megkezdett tanítást nov. 8-ig; de akkor szédülése, szembaja, nagyothallása s általános testi gyengesége miatt abba kellett hagynia. Ezt a nov. 8-án tartott presbyteri gyűlésen bejelentette; a presbyterium pedig határozatilag kimondta, hogy a helyettes tanító fizetésére semmi fedezettel nem bírván, kénytelen az iskolát egyelőre beszüntetni. Ezért szünetelt a tanítás. Az egyház egyébként abban a reményben volt, hogy tanítója, mint rokkant, rövidesen haza lesz bocsátva s ez irányban kérelmezett is. De nagysokára kiépülván, tiszti iskolába vitetett s jelenleg a segédlelkész tanít.”

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi s az egyházlátogatók figyelmébe ajánlja.

22. Olvastatott Papolczy Zoltán és Miszti Mihály egyházmegyei kiküldötteknek a sárközüzlaki iskolaügyben 1916. jan. 18-án kelt jelentése, amely szerint Szabó Károly lelkész „a presbyterium jegyzőkönyvével igazolja, hogy iskolájában helyettesül alkalmazta az 1914—5. iskolai évben Szilvász Erzsébet nyári menhelyvezetőnőt 100 K évi tiszteletdíjjal, ki a tanítást november 1-én megkezdette s azt folytatta márczius végéig, mikor is a hatóság járvány miatt az iskolabajarást beszüntette. Elismeri lelkész, hogy helyettes tanerő alkalmazására a pályázatot nem hirdette meg, de a rendes tanító nővéreinek alkalmazásával jóhiszeműen elintéztnek vélte a helyettesítés ügyét, annyival is inkább, mert az egyház anyagi viszonyai, az adózók és a ref. tankötelesek (12—15) csekély száma nem engedhették meg, hogy a rendes tanító fizetésének csonkítatlan kiszolgáltatása mellett oklevéllel rendelkező helyettes tanerőt állítsanak be törvényileg megállapított helyettesi fizetéssel. Az 1915—6. tanév menetére vonatkozólag előadja lelkész, hogy tekintettel a ref. vallásu tankötelesek csekély számára, a presbyterium szept. 12-iki gyűlésében úgy vélte megoldhatónak a kérdést, hogy a gyermekek járjanak át a sárközi iskolába; ezt a tervet az illető

iskolaszéki elnök sem ellenezte, azonban esperes úr ezt nem volt hajlandó megengedni. Lelkész hasonló esetre mutat rá a róm. kath. gyermekek iskoláztatásánál, akik — Sárközujlakon nem lévén iskolájuk — Sárközre járnak át. Ilyen előzmények után lelkész, illetve presbyterium a „Debreczeni Protestáns Lap“ okt. 16-odiki számában közhirre tette a helyettes tanerő alkalmazására vonatkozó pályázati hirdetést, miután a temetői akácza eladásával lehetővé vált a törvényszerű helyettesítési díj kiutalása. Ez a pályázat meddő volt. Ezután kiszivárgott hírek szerint remélte a presbyterium a rendes tanító hazabocsátását; mikor pedig ennek reménye is elmúlt, január hó (folyó hó) elején beküldte a pályázatot a „Néptanítók Lapja“-nak; e pályázat eredményéről azonban még nem volt alkalma és ideje meggyőződni és így a folyó tanévben az iskoláztatás még ma sem vette kezdetét. Lelkész az egyházmegyei közgyűlés azon intézkedésére, hogy a kedvezőbb idő beálltaig a lelkészek maguk tanítsanak, azzal védekeznek, hogy egészségi állapota ezt nem engedi meg, aminek igazolásául orvosi bizonyítványt ad át jelen jegyzőkönyv mellékletéül.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi, a sárközujlaki presbyteriumot az iskolaügy bűzgő istápolására inti s az egyházlátogatókat e tárgyban szerzett tapasztalataik felől részletes jelentéstételre hívja föl.

23. Eskütételre jelentkeztek Papp Lászlóné hiripi, Gyöngyössy Róza nagyhódosi, Oroszlán Erzsébet kishódosi tanítónők, Benedek László kiskolcsi, Csüri Ferenc dobrácsapátii tanítók.

Miután a hivatalos esküt letették, esperes úr hozzájuk intézett megleghangu beszédben szívökre köti, hogy ne csak a kultúra szolgálatában álljanak, hanem mindenkor református anyaszentegyházunk testéhez tartozóknak vallják és érezzék magukat, jó reformátusokat neveljenek, a lelkészeknek egyházépítő s a népjólétet célzó munkájukban munkatársai legyenek s gyűlésünk jókívánatai között elbocsátja őket további munkájukra.

24. A szatmári egyházmegye Juhász László györteleki lelkész indítványát tárgyaló 1916—43. sz. határozata szerint szükségét látja annak, hogy az egyházmegyei közgyűlés, az egyházmegyei lelkészi kar, általában az egyházak és a szatmárnémetii ref. nőnevelő intézetek között, különösen ez intézetek fentartása és továbbfejlesztése érdekében, szorosabb viszony teremtsék; a tett indítványt örömmel üdvözli, az ügy tanulmányozása és javaslattétel végett az indítványt az e. m.

lelkészegyesületnek kiadja, az ügy előkészítésére bizottságot küld ki s az indítvány pártolására, bizottság kiküldésére kéri föl a nagybányai, nagykárolyi és máramaros-ugocsai egyházmegyéket.

Közgyűlésünk a szatmárnémetii ref. nőnevelő intézetek fejlesztését célzó munkában közreműködését készséggel fölajánlja s a testvéregyházmegyék bizottságaival e tárgyban folytatandó megbeszélésekre a maga kebeléből Széll György, Szabó József, Sátor Dávid, Bogdán Lajos, Soltész Elemér, Csaba Adorján, Tóth Mór, Bay Lajos, Boross Zoltán tagokat küldi ki.

Miről a szatmári egyházmegye esperesi hivatala kivonaton értesítettik.

25. A szatmárnémetii ref. tanítónőképző fentartótestülete nevében az igazgatótanács elnöke és az intézet igazgatója az iránt kérelmeznek, hogy a nevezett intézet részére annak fennállása óta adományozott évi segélyösszeget ezután is adja meg egyházmegyei közgyűlésünk.

Közgyűlésünk, midőn utasítja egyházmegyei pénztárnokot, hogy a szatmárnémetii ref. tanítónőképző részére a folyó 1916. évre nyugta ellenében 300 K segélyt fizessen ki, sajnálattal állapítja meg, hogy a nevezett tanítónőképző részére az utóbbi 10 évben folyósított évi segélyt az egyházmegye deficittel küzdő pénztára terhére, mely anyagi erő híján az egyházmegye rendes szükségleteinek megfelelő ellátására is képtelen, tovább nem utalványozhatja. Fölhívja azonban az előző szám alatt kiküldött bizottságot, hogy az intézetnek valami módon való anyagi támogatása tárgyában következő közgyűlésünkre javaslatot tenni méltóztassék.

Miről az intézet igazgatótanácsának elnöke kivonaton értesítettik.

26. A hiripi egyház presbyteriuma 1916. jan. hó 30-án hozott 8. sz. határozatának bemutatása mellett jelenti, hogy Papp Lászlóné tanítónő részére, a háboru tartamára, évi 200 K drágasági pótlékot állapított meg.

Közgyűlésünk a hiripi egyház áldozatkészségét, mely annyival inkább példaadó, amennyiben az egyház minden állami segítség nélkül a maga erejéből tartja fenn iskoláját, teljes elismeréssel tudomásul veszi.

27. Az apahegyi leányegyház presbyteriuma 1916. márc. hó 13-án hozott 4. számú határozatában jelenlegi tanítója, Erdei Lajos részére

1915. júl. 1-től kezdődőleg évi 200 korona személyi pótlékot állapított meg.

Közgyűlésünk a kis egyház áldozatkészségét elismeréssel tudomásul veszi.

28. Az aranyosmeggyesi egyház presbyteriuma 1916. jan. 30-án kelt 2. sz. határozata kapcsán jelenti, hogy a gróf Teleky-féle járulékból az egyházat tanítói fizetés címén illető egyharmadrészt az 1913—15. évekről lelkész részére drágasági és neveltetési pótlék gyanánt átengedi.

Közgyűlésünk az aranyosmeggyesi egyháznak érdeműs lelkészével szemben tanúsított példás eljárását elismeréssel tudomásul veszi.

29. A színérváraljai egyház presbyteriuma 1915. szept. 5-én kelt 8. számú s 1916. jan. 14-iki 4. sz. határozatainak bemutatása mellett jelenti, hogy lelkészét a jelenleg szünetelő heti terményvásár következtében a vásárvámbérletben szenvedett károsodásért a normális viszonyok beálltaig 700 K fizetésekiegészítésben s a tulságos drágaságra tekintettel a háboru tartamára a készpénzfizetés 20%-ának megfelelő 532.60 K drágasági pótlékban részesíteni erkölcsi kötelességének ismerte.

Közgyűlésünk a színérváraljai egyház presbyteriumának nagyérdemű lelkészével szemben tanúsított méltányos és nemes eljárását elismeréssel tudomásul veszi.

30. A nagybányai egyház presbyteriuma f. évi március hó 4-én kelt, törvényes formák között hozott 4. sz. határozata kapcsán jóváhagyás végett beterjeszti az egyház által Nagybánya város részére adott „Nyilatkozat”-ot, amely szerint a presbyterium elismeri, hogy a Régi temető egy részének Diószeghy Sándor részére történt eladása alkalmával az egyház részére tulajdonjogilag fentartott 4 öl szélességű s 153.6 □-öl területű útvonalat a Klastrommezőnek és Régi temetőnek a város részére 1904-ben történt eladásával a város tulajdonjogába átadott területként tekinti s magáénak nem tartja.

Egyházmegyei közgyűlésünk a beterjesztett okmányokkal teljesen megvilágosított, az e. m. és e. ker. elnökség részéről előzetes jóváhagyással ellátott „Nyilatkozat”-ot a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett a főt. e. ker. közgyűlésre fölterjeszti.

31. A nagybányai presbyterium 1915. december hó 28-án kelt 29. sz. határozata kapcsán Soltész Elemér lelkész jóváhagyás és szétosztás végett bemutatja az egyház kezelése alatt álló „Géresy János alapítványa” alapító levelét.

Közgyűlésünk a 200 K összegű, eredeti 3 példányban kiállított alapító levelet jóváhagyja, egy példányt a nagybányai egyház, egyet a saját, egyet az egyházkerület levéltárába utal.

32. Az uszkai egyház nevében Szász Tihamér lelkész jóváhagyást kér a presbyterium 1916. április 17-én hozott 10. számú abbeli határozatára, amely szerint az egyház a tulajdonát képező 713 □-öl területű régi papi telket, melyet eddig bérház gyanánt használt, Botos Pál uszkai lakosnak 3240 K vételárért eladhassa. Sipos Károly esperesi kiküldött az eladást az egyházra nézve előnyösnek tartja.

Közgyűlésünk az uszkai presbyterium határozatát s a bemutatott adásvételi szerződést a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

33. Papolczy Zoltán apai lelkész beterjeszti az apai anya- és apahegyi leányegyház között a közigazgatás viszonyát s ebből származó jogokat és kötelezettségeket szabályozó, mindkét egyház presbyteriuma által külön-külön hozott szabályszerű határozatba foglalt egyességet.

I. Az apahegyi leányegyház presbyteriumának 1916. márc. 13. napján hozott 5. sz. határozata szerint az anyaegyház lelkésze kijelenti, hogy úgyis mint lelkész, úgyis mint iskolaszéki elnök, a leányegyház hiveit gondozza, részükre évenként négyszer, u. m. karácson, husvét, pünköst másodnapján és egy augusztusi vagy szeptemberi vasárnapon urvacsoraosztással egybekötött istentiszteletet tart; a leányegyház iskolai és anyagi ügyeit vezeti; az előforduló stoláris teendőket a rendes stóla és fuvardij külön megtérítése mellett végzi. Ezért évi díjazása az 1891—33 sz. egyházmegyei határozat szerint évi 80 K és 16 K fuvardij. De mivel jelen díjazás a hivatolt végzésben csak azért állapítatott meg ily alacsonyan, mert abban az időben a phylloxera pusztítása miatt a hivek keresetforrás nélkül maradtak: fentartja lelkész magának a jogot, hogy alkalmas időben méltányos díjazás megállapítása iránt a lépéseket megtegye. Addig is, ha az évi 16 K fuvardijból fuvar költsége ki nem telnék, a többletet a leányegyház esetről-esetre megtéríteni tartozik.

II. A leányegyház a maga részéről kötelezi magát az elősorolt lelkészi szolgálatokkal szemben a megállapított díjazás fizetésére és lelkész előterjesztését elfogadja. Kijelenti a leányegyház, hogy egyházi és iskolai ügyeit a maga presbyteriumával önmaga intézi és sem az

anyaegyháznak a leányegyház ügyeibe, sem viszont, beleszólása vagy beavatkozási joga nincs.

III. Az apai anyaegyház presbyteriuma, 1916. április 8. napján hozott 3. sz. határozata szerint, a leányegyház hivatolt határozatát tudomásul veszi s vele ily értelemben a szerződést megkötí. Ezuttal is kifejezi azt a már hangoztatott óhaját, hogy a leányegyház valamely más, hozzá közelebb fekvő anyaegyházhoz csatoltassék. Mindamellettt beleegyezését adja ahhoz, hogy lelkésze a leányegyház szellemi, anyagi és erkölcsi ügyeit a jelzett módon vezesse, oly feltétellel, hogy ha lelkésze a kitűzött napokon valamely ok miatt a leányegyházban meg nem jelenhetnék, szolgálatát a legközelebbi alkalmas időpontban végezhesse. Kijelenti az anyaegyház, hogy a leányegyháznak anyagi és szellemi ügyeibe való beavatkozásra magát jogosultnak nem tartja.

Közgyűlésünk az itt körvonalazott egyességet a maga részéről jóváhagyja és megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

34. Szatmárudvarii lelkész a szatmárudvarii anya- és berendi fiókegyház között a berendi presbyterium 1916. febr. 17-ediki 4. számú és a szatmárudvarii presbyterium 1916. febr. 20-adiki 2. számú határozatában megállapított egyességet jóváhagyás végett beterjeszti.

Közgyűlésünk a bemutatott egyességet, melyben csupán útalás foglaltatik „az érvényben lévő, egyházmegyeileg megerősített szerződés feltételei“-re, visszateszi a szatmárudvarii lelkész hivatához azzal, hogy az 1915—45. sz. egyházmegyei határozat világos utasítása szerint, az anya- és fiókegyház kölcsönös viszonyát *minden részletében* szabályozó egyességet fogadtasson el a két egyházzal és azt 1916. jul. 1-re terjessze be az esperesi hivatához annál inkább, mert az 1915—45. sz. határozatban jóváhagyott egyesség hatálya e napon megszűnik. Esperes urat pedig fölkéri, hogy addig is, míg az egyházmegye és egyházkerület a bemutatandó egyességet tárgyalhatja, azt ideiglenesen megerősíteni méltóztassék.

35. Az adorjáni presbyterium 1916. jan. 9-én, ápr. 16-án és ápr. 24-én tartott gyűléseiben elhatározta, hogy 56. 57. hrsz. valamint 71. hrsz. „Papnyáros“ nevezetű birtokát, mely utóbbinak eladási árát az 1913—30. sz. egyházmegyei határozat 300 □ öles parcellánként 400 K-ban állapította meg, □ ölenként 1 K-ért; 70 hrsz. telkét pedig

1400 K-ért, különböző vevőknek eladja, az ingatlanok vételárát az egyházmegye idézett sz. határozata értelmében kezeli s lelkészét, tanítóját az eddig általuk használt, most eladás alá kerülő föld hasznáért megfelelően kárpótolja.

Szabó Károly sárközlaki lelkész szakértői véleményében ez adásvételi ügyleteket az egyházra nézve előnyöknek mondja.

Közyülésünk az adorjáni presbyterium által a változott viszonyok következtében 1 K-ban megállapított egységárat jóváhagyni hajlandó; azonban figyelemmel egyházmegyei ügyész főlshóalására, aki szerint ez adásvételi ügyletek befejezetteknek még nem mondhatók, az ügyet azzal az utasítással teszi vissza a presbyteriumhoz, hogy e tárgyan hozandó végleges határozatát annak idején az adásvételi szerződésekkel együtt terjessze fől jóváhagyás végett.

36. Az aranyosmeggyesi egyház presbyteriuma jóváhagyás végett beterjeszti 1916. márc. 20-án névszerinti szavazással hozott 21. sz. határozata kapcsán a kir. kincstárral kötött bérszerződését, amely szerint az egyház az aranyosmeggyesi 47. sz. betétben 449. 450. hrsz. a. foglalt, tulajdonát képező házát a kir. kincstárnak állami iskola és tanítói lakás céljára újabb 10 egymásután következő évre, 1916. szept. hó 1-től 1926. szept. hó 1-ig terjedő időre, évi 900 K. bérösszeg fizetése mellett bérbeadja.

Közyülésünk az egyházra nézve előnyös bérszerződést megerősíti.

37. Olvastatott a következő jegyzőkönyv, mely felvétellett Szatmár-Németiben a nagybányai ref. egyházmegye tanügyi bizottságának 1916. április 14-én tartott győléséből. Jelen voltak Sátor Dávid e. m. tanácsbíró elnöklete alatt Magoss Ferencz, Nagy Lajos, Misztli Mihály, Sárközi Lajos, Kócsi Péter, Sinka Lajos, Kádár Károly biz. tagok és Bogdán Lajos biz. jegyző.

2. szám. Az egyes körlátogatói jelentések alapján bizottságunk megállapítja, hogy egyházmegyénk iskoláiban a háboru által okozott sok-sok nehézség daczára a tanítás folyamatban volt, s ha voltak is hiányok a beiskolázás, az iskolába járás körül, valamint a rendes tanítói állásoknak egyharmadrészben helyettesekkel való ellátása következtében, boldogabb békés idők normális mértékétől eltekintve, a fél-évi tanítás eredménye, ma, midőn a folytonosság fentartása is nyereségnek tekinthető, több helyen magas színvonalúnak s általában megnyugtónak mondható.

3. szám. Ugyancsak a körlátogatói jelentések tárgyalása kapcsán kitünt, hogy az iskolák felszerelése, az iskolai rendtartás tekintetében (Uszkában nincs iskolaszolga, több helyen a naplók nem zárattak le, a félévi osztályozás nem történt meg, iskolaszéki elnökök havonkint nem tettek látogatást) némi hiányok és mulasztások vannak. Tanügyi bizottság a hiányokra az e. m. közgyűlés intézkedését kéri.

Közgyűlésünk a tanügyi bizottság jelentését, mely egyházmegyénk iskoláiban a tanítás ügyét e mai nehéz idők gátló akadályai daczára általánosságban megnyugtatónak tünteti föl, megnyugvással tudomásul veszi.

Az uszakai presbytériumot utasítja, hogy a jövő tanévre iskolaszolgát állítson be, Tisztaberek, Kishódos és Uszka iskolaszékei az előmeneteli naplókat pontosan zárják le, Sárköz a félévi osztályozást ejtse meg, Magosliget látogatási naplót szerezzen be s a kishódosi lelkész a havonkint való iskolalátogatást hivatalos kötelességének ismerje.

38. A színérváraljai presbyterium 1915. szept. 5-én és 1916. jan. 14-én tartott gyűlésében elhatározta, hogy lelkészének a háboru következtében leszállott jövedelme kiegészítésére, 1915. jul. 1-től a háboru végéig évi 700 K-t, drágasági pótlékul pedig 1916. évre 532.60 K-t folyósít az egyház pénztára terhére. Elhatározta azt is, hogy a folyó évi költségvetésben emiatt mutatkozó hiány fedezésére az egyházmegyei gyámintézettől 2050 K kölcsönt vesz föl.

Közgyűlésünk a színérváraljai presbyterium idézett határozatait jóváhagyja; fölhívja a presbyteriumot, hogy a kölcsön fölvételét kimondó szabályszerű határozatot pótlólag az esperesi hivatalhoz küldje be; esperes urat pedig fölkéri, hogy az így kiegészített ügyet az egyházkerületi gyűlésre végleges megerősítés végett terjessze föl.

39. A sándorhomoki presbyterium 1916. febr. 27-én V. sz. a. hozott szabályszerű határozatában kimondotta, hogy 1916. évi szükségletei fedezésére a rendes egyházi adó 25%-át rendkívüli adóul veti ki.

Közgyűlésünk a sándorhomoki presbyterium idézett számú határozatát jóváhagyja.

40. Az ombodi presbyterium 1916. márc. 24-én 4. sz. a. hozott szabályszerű határozatában kimondotta, hogy szükségletei fedezésére az 1916. évi egyházi adó 100%-át az 1916. évre rendkívüli adóként kivetí, az egyház pénzkezelésére pénztárnokot választ, a pénzkezelő évi fizetését 100 K-ban, a gondnokét 50 K-ban megállapítja.

Közgyűlésünk az ombodi egyházközség presbyteriuma által szabályszerűen hozott határozatot jóváhagyja, engedélyt ad arra, hogy az 1916. évre az egyházi adó 100%-át rendkívüli adóként kivesse, a pénzkezelőnek 100 K, a gondnoknak 50 K tiszteletdíjat fizessen évenként.

41. Az adorjáni lelkési hivatal beterjeszti az 1914. évi 68. III. sz. egyházmegyei határozattal engedélyezett templomépítési és lelkészlak átalakítási munkálatok felülvizsgálatáról fölvevett jegyzőkönyveket.

A jelentés tudomásul vétetik és az építési, illetve átalakítási munkálatok felülvizsgálatáról, átvételéről és a költségek elszámolásáról beterjesztett jegyzőkönyvek az eljárás jóváhagyása mellett irattárba tétetni határozatnak.

42. Az egyházmegyei közalap-bizottság beterjeszti 1916. január 27-én Szatmáron tartott ülésének jegyzőkönyvét, mely szerint Nagy Lajos közalapkezelő 1915. évi számadását 2226·17 K bevétellel s ugyanannyi kiadással; az 1916. évi közalapi jutalékokról szóló kimutatását pedig 2118·80 K összeggel, 20 fillér előző évi tulfizetéssel helyesnek találta s pénzkezelő részére a fölmentés megadását javasolja.

Közgyűlésünk a közalap-bizottság jelentését jóváhagyólag tudomásul veszi s Nagy Lajos pénztárnok részére — elismerésének kifejezése mellett — az 1915. évről a fölmentést a szokásos fentartással megadja.

43. A *Helmezy József alapítványáról* írt, esperes és főjegyző által 1915—22. sz. egyházmegyei határozat alapján beterjesztett alapító levelet (lásd a mellékletek közt)

közgyűlésünk jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre 4 eredeti példányban fölterjeszti.

44. A kishódosi presbyterium 1916. febr. 20-án tárgyalván Szatmár vm. közig. bizottságának 1916—2. sz. határozatát — mely a válás- és közoktatásügyi miniszter ur 103393/1915 VII. d. számú rendelete alapján arra utasítja a kishódosi ref. egyházat, hogy a községi iskolai alapvagyon jövedelméről visszamenőleg évről-évre hitelt érdemlő módon adjon számadást — megállapította, hogy a kívánt számadást elkészíteni nem tudja, mert régebben az iskolai föld jövedelmét az egyház többi földjének jövedelmétől nem különítették el.

Lelkész e határozat kapcsán jelenti, hogy pontos adatokkal csak 1913-tól kezdve szolgálhat az egyház s kéri közgyűlésünket, eszközölje ki a miniszter urnál, hogy a nevezett ingatlan jövedelméről — tekintettel arra, hogy azt az egyház eleitől fogva jóhiszeműen használta

föl, minthogy az ingatlan az egyház nevén állott s csak az 1911—529. sz. egyházkerületi határozat alapján adatott át a községnek — az 1913. évet megelőző időből ne kívánjon számadást az egyháztól.

E tárgyban egyházmegyei ügyész azt indítványozza: terjeszsze föl közgyűlésünk az iratokat a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi elnökséghez avégett, hogy — esetleg az egyetemes konvent útján — odahatni méltóztassék, hogy a vallás- és közokt. miniszter úr, tekintvén 103393/1915. VII. d. számú rendeletétől, az 1913. évet megelőző időről a kishódosi községi iskolai alapvagyon jövedelméről a kishódosi ref. egyházközségtől számadást követelni ne méltóztassék. Továbbá hagyja meg közgyűlésünk a kishódosi ref. egyháznak, hogy a kishódosi iskolai alapvagyon jövedelméről az 1913. évtől kezdve külön számoljon el, számadását — amennyiben még be nem terjesztette volna — terjessze be Szatmár vm. közg. bizottsága útján a vallás- és közokt. minisztériumhoz s mint iskolafentartó, kérje évről-évre az ingatlannak birtokában hagyását s az ingatlan évi jövedelmének az iskolai dologi kiadások fedezésére való felhasználása mellett arról évenként a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak számoljon el.

Ügyész indítványát így okolja meg: A kérdéses ingatlan Kishódos község urbéri birtokrendezése alkalmával a birtokrendezést szabályozó törvény szerint az osztatlan közös javakból a közös iskola alapvagyonaként adatott ki. Miután a községben a ref. egyházközség által fentartott iskola volt, az ingatlan a ref. egyházközség birtokába adatott. Az ingatlan birtokához az egyházközség bírói intézkedés folytán jutott s azt mindaddig jogosan és jóhiszeműen használta, amíg a közigazgatási hatóságok intézkedésére el nem ismerte, hogy az ingatlan nem az egyházközség tulajdona. Miután pedig az egyházközség a resignatio — az ingatlannak bírói átadása — alkalmával s ettől kezdődően a közigazgatási hatóságok ezirányu intézkedésének vételéig nem tudhatta azt, hogy ezt az ingatlant külön számadás vezetése mellett kell kezelnie: érthető, hogy azt, mint az egyházközség vagyonát, az egyházközség többi vagyonával együtt kezelte, annak jövedelmét évről-évre az egyházközség többi jövedelmével együtt számolta el. Ilyen körülmények közt az egyházközség számadásából lehetetlenség azt megállapítani, hogy az ingatlan jövedelme mire fordított; az a jövedelem az egyház jövedelmei között a felekezeti iskola fentartásával járó dologi kiadásokra is használtatott; tarthatatlan ennél fogva a miniszter úr határozata, mert lehetetlenségre kötelezni helyesen és jogosan senkit sem szabad. De magánjogi szempontból sem helytálló a határozat, azért,

mert ha jogtalanul használta volna is az egyházközség az ingatlant, jóhiszeműen használta; az pedig jogszabály, hogy a jóhiszemű birtokos a már beszédett hasznokért nem felelős, azokat megtéríteni nem köteles, azokról elszámolni sem tartozik. Ezekből az okokból célravezető az, ha fölöttes egyházi hatóságaink útján a vallás- és közokt. miniszter ur az iránt kerestetik meg, hogy az 1913. évet megelőző időről a számadás előterjesztésétől eltekinteni méltóztassék. Az 1913. évtől a számadás követelése jogosult, mert ettől az időtől már folyamatban volt az eljárás az ingatlan átadása iránt; ettől az időtől kezdődően az egyházközség köteles elszámolni a jövedelmekről, el is tud számolni, azért erre kötelezendő. Ezzel kapcsolatban kötelezendő arra is, hogy az ingatlan birtoklásának megtartása végett évről-évre folyamodást terjeszsen elő, mert közös iskola nincs a községben más, mint amelyet a ref. egyházközség tart fenn; tehát az ingatlan jövedelme megilleti az egyházközséget s ha az iránt folyamodik, az ingatlan időközi jövedelmét az egyházközség számára biztosíthatja.

Közigyűlésünk ügyész indítványát okai alapján magáévá teszi, annak értelmében utasítja a kishódosi presbyteriumot és kéri föl esperes urat, hogy az ügyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnál való közbenjárás végett a főtisztelendő és méltóságos egyházkerületi elnökséghez fölterjeszteni méltóztassék.

45. A szamoskrassói és sárközujlaki egyházak a szamoskrassói 238. sz. betétben 73. 74. 75. hrsz. alatt fölvelt s a szamoskrassói és sárközujlaki ref. egyházak közös tulajdonát képező, 843 □-öl területű Egey Ferencz-féle házastelket 1916. febr. 24. napján szabályszerű, nyilvános árverésen Domokos Miklós és neje Csomai Borbála szamoskrassói lakosoknak, mint legtöbbet ígérőknek, 4540 K-ért eladták, miután az ingatlan eladását az esperesi hivatal által véleményadásra fölkerért Szabó József egyházmegyei tanácsbíró az eladó egyházakra nézve minden tekintetben előnyösnek, tehát jóváhagyandónak mondotta.

A vevőkkel ezen az alapon kötött adásvételi szerződést a szamoskrassói presbyterium 1916. márc. 26. napján 11. sz. alatt, a sárközujlaki presbyterium 1916. ápr. 9. napján 3. sz. a. hozott szabályszerű határozattal elfogadván, jóváhagyás végett beterjesztik.

Közigyűlésünk az idézett presbyteri határozatokat s azok alapján a bemutatott adásvételi szerződést a maga részéről jóváhagyja, végső megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti, a szamoskrassói és sárköz-

ujlaki presbyterumokat pedig fölhívja, hogy a vételár rendeltetését és kezelését meghatározó alapító leveleket a következő közgyűlésre terjesszék be.

46. A szamoskrassói és sárközujlaki ref. egyházak, továbbá Papolczy Csorja Sándor (nős Tannenberger Vilmával) szatmárnémetii és Papolczy Csorja Károly (nős Haller Ágnessel) kassai lakosok, mint a a szamoskrassói 426. sz. tkvi betétben A. I. 1—7. sorszám, a 428. sz. tkvi betétben A † 1. sorszám, a 429. sz. tkvi betétben A † 1. sorszám alatt fölvevett, néhai Egey Ferencz-féle ingatlanok közös tulajdonosai, 1915. okt. 5. illetve nov. 4. napján aláírt osztályegységben a vagyonközösséget egyetértő elhatározással megszüntették s az ingatlanokat egymás között elosztották, úgy, hogy

a) a szamoskrassói ref. egyház kapja a szamoskrassói 428. sz. betétben A † 1. sorsz. 849. hrsz. szántóból az egyességhez csatolt tér rajzon 849/4. alszámmal jelölt 2 h. 396 □-ölet; a 426. sz. betétben A I. 2. sorsz. 1902. hrsz. szántóból a tér rajzon 1902/2. alszámmal jelölt 2 h. 1263 □-ölet; az 1903. hrsz. árokból a tér rajzon 1903/2. alszámmal jelzett 106 □-ölet és az 1904. hrsz. szántóból a tér rajzon 1904/2. alszámmal jelölt 2 h. 1532 □-ölet;

b) a sárközujlaki ref. egyház kapja a szamoskrassói 428. sz. betétben A † 1. sorsz. 849. hrsz. szántóból a tér rajzon 849/3. alszámmal jelölt 2 h. 396 □-ölet; a 426. sz. betétben A † 1. sorsz. 1901. hrsz. 181 □-öl árkot; az 1902. hrsz. szántóból a tér rajzon 1902/1. alszámmal jelölt 4 h. 229 □-ölet; az 1903. hrsz. árokból a tér rajzon 1903/1. alszámmal jelölt 85 □-ölet; az 1904. hrsz. szántóból a tér rajzon 1904/1. alszámmal jelölt 1 h. 806 □-ölet.

Ezt az osztályegységet a szamoskrassói presbyterium 1916. márc. 26. napján 10. számú határozattal, a sárközujlaki presbyterium pedig 1916. ápr. 9. napján 2. számú határozattal elfogadta.

Közgyűlésünk mind a szamoskrassói, mind a sárközujlaki egyház presbyteriumának idézett számú szabályszerű határozatával elfogadott osztályegységet a maga részéről jóváhagyja s végső megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

47. A szamoskrassói presbyterium 1915. szept. hó 19. napján 28. sz. határozatában kimondta, hogy néhai Egey Ferencz hagyatékából örökölt, mintegy $1\frac{3}{4}$ rész legelőilletőségéhez a társörökösök illetőségét is megveszi és pedig Papolczy Csorja Károly és Sándor $3\frac{1}{2}$ rész illetőségét 280 K-ért, a sárközujlaki ref. egyház $1\frac{3}{4}$ rész illetőségét pedig 140

K-ért. Egyuttal azt is kimondotta, hogy az így birtokába jövő mintegy 7 legelő részt $\frac{2}{3}$ — $\frac{1}{3}$ arányban a jelenlegi lelkész és kántortanító használatába adja.

E határozattal kapcsolatban a presbyterium elnöke beterjeszti a Papolczy Csorja Károly és Sándor társörökösökkel 1915. okt. 1. napján kötött adásvételi szerződést, mely szerint nevezettek a szamoskrassói 428. sz. betétben foglalt egész közös legelőilletőségüket 280 K-ért a szamoskrassói ref. egyháznak eladják.

Közygylésünk a szamoskrassói presbyterium 1915—28. sz. szabályszerű határozatát s annak alapján a beterjesztett adásvételi szerződést a maga részéről jóváhagyja s végső megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

48. A szamoskrassói presbyterium az 1916. márcz. hó 26. napján tartott ülésében 12. sz. határozattal módosított I. tanítói (kántortanítói) díjlevelet jóváhagyás végett 4 példányban beterjeszti.

Közygylésünk a szamoskrassói kántortanító érdekében és beleegyezésével, szabályszerű határozattal megállapított díjlevelet jóváhagyja s végső megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

49. Az egyházmegyei missziói bizottság a kebelbeli missziói körök 1915. évi állapotáról szóló jelentését és határozati javaslatát a következőkben terjeszti be.

1. *Avasujvárosi kör.*

I. *Általában.* A misszió központján, Avasfelsőfaluban 11-szer tartott istentiszteletet missziói lelkész vagy segédlelkész. Más községben hitfeleink szétszórta lakván, nem tartható istentisztelet; a felsőfalura azonban a szomszéd községekből ellátogatnak a hívek, akik egyházunkhoz mind ragaszkodnak. A felsőfalui áll. iskolába járó ref. vallású növendékek is résztvesznek az istentiszteleteken. A misszió területéről rendes előkészítés után egy fiu konfirmált pünkösztben.

II. *Szervezet.* A 2. sz. melléklet adataihoz megjegyzi m. lelkész, hogy a folytonos ki- és beköltözés folytán hitfeleink — akik a legszegényebb néposztályból valók — fogyóban vannak;

a 3. sz. melléklet adataihoz: hogy az avasfelsőfalui áll. elemi népiskolában a vallást 14 ref. növendéknek Berei József áll. tanító tanítja. Az istentiszteleteken az éneklést az avasujvárosi egyházból kivitt egyháztag teljesíti.

III. *Hitélet.* A missziói munka hatása nyilvánvaló. Hitfeleink összetartása, vallásuk, egyházuk iránt mutatott érdeklődése fokozódó. A ki-

osztott vallási iratokat, újtestamentomokat nagy kedvvel fogadják és hálásan veszik. A férfiak egyrésze hadbavonult. A családok szegénységük mellett nagyon érzik a háború-okozta drágaságot. Mindkettő oka annak, hogy az imaházi alapra ez évben adományuk csak a perselypénz.

IV. *A misszió vagyoni helyzete.* Vagyonleltár és rovatos kimutatás nincs. Pusztán Avasfelsőfalunak van vagyona, ami az imaházi alap. 4000 K tőkesegélyt nyervén, összes alapja 12889·69 K, miből 6000 K n. é. hadikölcsönkötvény teljes névértékben s innen, hogy az alap szaporodása a múlt évi állománnyal szemben 4764·08 K.

V. *Háztartás és adózási viszonyok.* Avasfelsőfalunak tulajdonképpen háztartása nincs, kiadása a közalap s ujabban tőkesegélytörlesztés.

Az anyaegyháznak párbérrel (1—2 K) adózik. Imaházalapjára adót vetett ugyan ki pár év óta, de a múlt évben a háborús inség miatt e czímen nem folyt be semmi.

VI. *Világi hatóságokkal érintkezés* nem volt.

VII. *Missziói segély* 300 K. Missziói lelkész tett 11 utat Felsőfaluba, 1-et Rózsapallagra. Elszámol 300 K költséget.

VIII. *Javaslat és kérelem s ezek indokolása.* Nincs előterjesztés. Missziói lelkész Széll György avasujvárosi lelkész.

A 6. sz. melléklet pontjaihoz :

1. Hívek hitükhöz ragaszkodnak, istentiszteletek után erősen érdeklődnek. A vallásos iratok iránt rokonszenvet éreznek.

2. Házasságra lépni akarók tanítására nem volt szükség.

3. Nincs tudomása m. lelkésznek, hogy az egyházi szertartásokat hitfeleink közül valaki mellőzte volna. Vallásos oktatásról, konfirmációról Felsőfaluban gondoskodva van s oda Bikszádról egy fiú járt előkészítésre.

4. Egyházi hirdetés és esketés mellőzésére nem volt eset.

9. Viszázkodó házasságok békítésére nem volt szükség.

10. Tényleges házassági elválásra nem volt eset.

11. Házassági kötelék nélkül előkről nincs m. lelkésznek tudomása.

2. *Erdődi kör.*

I. *Általában.* A hívők búzgón járnak templomba, az intelligencia minden alkalommal résztvesz az istentiszteleteken.

II. *Szervezet.* A szatmárhegyi anya- és az erdődi leányegyház között felsőbb hatóságilag megerősített egyesség kötöttség, mely szerint a lelkész havonként egyszer istentiszteletet tart Erdődön.

III. *Hitélet.* Az istentisztelet gyakoribb tartása már eddig is fokozta a vallásos buzgóságot és az egyház iránt való érdeklődést.

IV. *A misszió vagyoni helyzete.* Vagyonleltár és rovatos kimutatás van s másolata az esperesi levéltárba beküldetett. Templomépítésre Erdőd 10.000 K tőkeeségélyt nyert, mely hadikölcsönbe fektetett. Más adósság nincs.

V. *Háztartási és adózási viszonyok.* Nincs jelentés.

VI. *Világi hatóságokkal érintkezés.* Nincs jelentés.

VII. *Missziói segély* 200 K, melynek 300 K-ra felemelését előző évi jelentésében foglalt indokolás alapján kéri missziói lelkész. Tett 23 utat, melyből 6 temetésre, 1 évzáró vizsgára esik. Elszámol mindezekre 415 K költséget.

VIII. *Javaslat és kérelem s ezek indokolása.* Nincs előterjesztés.

Missziói lelkész Makai Elek szatmárhegyi lelkész. Tanítónő Erdődön Virág Cella.

A 6. sz. melléklet pontjaihoz.

1. A hívek egyházunk ügyei iránt melegen érdeklődnek. Fő óhajuk: mielőbbi templomépítés.

2. Házasulókat lelkész magához hivatja s megcenzurázza.

3. Az egyházi szertartások nem mellőztetnek. A gyermekek felekezeti iskolánkba vannak beiratva.

4. Esketés nem mellőztetik.

5. Egy ref. férfi egy gkath. nővel kötött házasságot s a gkath. templomban esküdtek. Egy rk. férfi egy ref. nővel lépett házasságra.

6. A gkath. templomban esküdtött párnál a ref. férfi fiugyermekeit átengedte a gkath. egyháznak.

7—11. Nincs jelentés.

3. *Felsőbányai kör.*

I. *Általában.* A kapnikbányai fiókegyházban a 3 nagy ünnep másodnapján és más vasárnapok délelőttjén tartott istentiszteleteken nagy buzgósággal vesznek részt hitrokonaink s más hitfelekezetűek is. Az iskolásgyermekek szüleikkel járnak az istentiszteletre. A szórványban lakó ref. hívek az anyaegyház templomába járnak.

II. *Szervezet.* A felsőbányai missziói kör 1910-ben szerveztetett. A Kapnikbányán lakók mint kincstári bánya- és erdőműveléssel foglalkozó hivatalnokok s munkások áthelyezés, ki- és beköltözés folytán gyakran változnak. Az anyaegyház és Kapnikbánya fiókegyház között létrejött egyesség az egyházkerület 1915—603. sz. határozata által erősített meg.

A kapnikbányai 10 tanerős állami iskolában évek óta nincs egyetlen prot. tanító. Ha csak egyetlen ref. vallású tanító lenne, a vallás-oktatáson segítve lenne.

III. *Hitélet.* Hitsorsosaink vallásukhoz híven ragaszkodnak. Vallásságuk élesztésére igen jó hatással van a misszió fentartása, az istentisztelet végzése. Lelkész a gyermekes szüléket tankönyvekkel, utbaigazítással látja el. Híveket vallásunk szeretetére minden alkalommal bűzdítja.

IV. *A misszió vagyoni helyzete.* A kapnikbányai fiókegyháznak leginkább önkéntes adakozásból s kevés egyházi adóból gyűlt 544:50 K vagyona van.

V. *Háztartási és adózási viszonyok.* Az 1915. évben egyházi adót nem fizettek. Önkéntes adakozásból gyűlt 77 K; melyre adakoztak: Komoróczy Péter 18 K, Felsőbányai ref. egyház, Nagy Lajos 10—10 K, Kovásy Árpád 8 K, Szabó Albert, Tóth József 4—4 K, Kalmár Lajos 3 K, Kapnikbánya nagyközség 20 K.

VI. *Világi hatóságokkal érintkezés.* Kapnikbányán a nagyközség jegyző, Komoróczy Péter, hitbuzgó ref. vallású lévén, hathatós támogatásban részesíti egyházunkat. Így az érintkezés kellemes és kedvező.

VII. *Missziói segély* 200 K. Missziói lelkész tett Kapnikbányára 6 utat. Elszámol részletezés nélkül 164 K költséget.

VIII. *Javaslat és kérelem s ezek indokolása.* Óhajtandó volna, hogy a kapnikbányai állami iskolában egy ref. vallású tanító is lenne. Régebben volt. Mostanában talán a felterjesztés az állásra tendenciozus.

Missziói lelkész Nagy Lajos felsőbányai lelkész.

A 6. sz. melléklet pontjaihoz.

1. Lelkész látogatásait igen jó néven veszik, egyházukat szeretik, vallásukhoz ragaszkodnak az idegen vallásúak s nemzétiségük közt szétszórt hívek.

2. Nem volt házasságra lépés.

3. Nem mellőzték az egyházi szertartást. A szülőknek gyermekeik vallásos oktatására nincs kellő idejük s még utasítás után is kellő szakértelmük. Ez baj. Rajta segíteni alig lehet.

4—11. Nincs előterjesztés.

4. *Nagybányai kör.*

1. *Általában.* Missziói lelkész munkássága a megelőző években kialakult keretben mozgott. A leány- és fiókegyházban 4—4 ízben tartott istentiszteletet. Mindkét egyházat meglátogatta 1915. aug. 14. 15. napjain a kerületi missziói felügyelő, kinek a hívekhez intézett beszéde igen jótékony hatást gyakorolt a lelkekre.

II. *Szervezet.* Egyfelől a nagybányai anyaegyház, másfelől az alsófernezelyi fiókegyház és erdőszádai leányegyház között kötött egységet az egyházkerületi közgyűlés megerősítette.

Híveink számának illető helyen való kimutatása az 1910. évi orsz. népszámlálás adatain épül.

1915. júniusig tanítóhiány miatt az erdőszádai iskolában a tanítás szünetelt. 1915. aug. 14-én Szerző Róza okl. tanítónő lett alkalmazva s.-tanítóul; a Tréger Béla volt r. tanító végleges nyugdíjaztatásával megürült állásra rendes tanítóul szept. 5-én Széles Lajos választott meg, ki ez idő szerint olasz hadifogságban van. 1915. szept. óta a tanítás zavartalanul folyik.

III. *Hitélet.* Alsófernezelyiek az anyaegyház templomában szoktak urvacsorát venni; számuk ott van kimutatva. Az alsófernezelyi állami iskolában 6 növendék részesült vallásos oktatásban heti 2 órán. Erdőszádán 12 ref. növendék mellett 21 gk. 4 rk. 5 izr. = 30 más vallásu tanul iskolánkban. Lelkész az egyháztaggokkal istentisztelet végeztével szokott beszélgetni s látja el őket felvilágosítással, tanáccsal, vigasztalással. Az alsófernezelyi vallástanítót iskolai év elején látja el utasítással és tankönyvekkel. A gyermekekkel minden látogatás alkalmával érintkezik. Istentiszteleteinken más vallásuak is résztvesznek.

IV. *A misszió vagyoni helyzete.* Vagyonleltár és rovatos kimutatás Erdőszádára nézve egyik példány az esperesi hivatalnál, másik az anyaegyháznál. Alsófernezelynek a kimutatott 2066·13 K imaházra gyűjtött s hadikötvényen (975 K) és takaréki betétként (1091·13 K) kezelt pénzén kívül sem vagyona sem adóssága nincs. Erdőszáda pénzvagyonából gr. Degenfeld-alap 3418·42 K (ebből 2730 K hadikölcsön); Gergely K.-alap 217·37 K; iskolaalap 751·97 K; 1915. évi pénzmaradvány 131 K; hitelszövetkezetenél 41·55 K; összesen 4560·31 K.

Alsófernezely pénzvagyon 1914. dec. 31-én volt 1663·54 K; 1915. dec. 31-én 2066·13 K; tehát 1915. évi szaporulat 402·59 K.

Erdőszáda pénzvagyon 1914. dec. 31-én volt 4380·80 K; 1915. dec. 31-én 4560·31 K; tehát 1915. évi szaporulat 179·51 K.

V. *Háztartás és adózási viszonyok.* Mindkét missziói egyházban önkéntes az adózás. De míg Erdőszádán ily módon kevesebb az egyházi adó, mint amennyi törvény szerint kivethető volna, addig Alsófernezelyen jóval több, mint amennyi a törvényben előírt kulcs alapján esik a hívekre.

Alsófernezelyen 1915-ben sem volt az egyháznak semmi kiadása.

VI. *Világi hatóságokkal érintkezés* kifogástalan. Alsófernezelyen a kincstári kohóhivatal ev. vallásu főnöke a fiókegyház főgondnoka.

VII. *Missziói segély* 300 K. Missziói lelkész tett 10 utat. Elszámol 284 K költséget — melyben 10 K m. lelkész önkéntes egyházi adója Erdőszádán — és 6·28 K kiosztott könyvérték kiadást.

VIII. *Javaslat és kérelem* nincs előterjesztve.

A 6. sz. melléklet pontjaihoz:

1. Az egyháztagok általában hűségesen ragaszkodnak egyházunkhoz; azért — kevés kivétellel — áldozni is készek. Lelkész látogatását mindenkor örömmel és hálással fogadják.

2. Nem volt alkalom.

3. Egyházi szertartások igénybevételét nem mellőzte senki.

4. Egyházi hirdetést és esketést nem mellőzte senki.

5—6. Vegyes házasságot nem kötött senki.

7. Más vallásfelekezetbe nem tért át senki.

8. Ref. vallásra nem tért át senki.

9. Viszálykodó házasságok békítésére nem volt szükség.

10. Házassági elválás nem volt.

11. Vadházas nincs.

5. *Szamoskrassói kör.*

I. *Általában.* A kör területén idegen nemzetiségűek és más vallásuk között szétszórtnak élő csekély számú hiveinket jórészt missziói lelkész az elmúlt évben is fölkereste, buzdítva mindnyájukat egyházunkhoz és a magyarsághoz való ragaszkodásra. Istentiszteletet külön nem tartathatott, mert egy-egy helyen alig 4—10 lélek lakik, azonban a hívek mindnyájan buzgón látogatták az anyaegyház templomát s ünnepek alkalmával urvacsorával éltek. Egy buzgó derék hívőnk hősi halált halt.

II. *Szervezet.* Missziói kör az 1915—580. sz. e. k. határozattal szerveztetvén, a jelen nehéz viszonyok óhajtvá-várt javulása után missziói lelkész nagy örömmel és buzgósággal igérkezik a kör területén élő 80—100 ref. lélek lelki gondozását végezni.

Hiveink számát illetőleg jelenti missziói lelkész, hogy a 9—17. sorsz. a bevezetett *ujabban a körhöz csatolt szórványok* felekezeti, nemzetiségi stb. népmozgalmi *hivatalos* adatait szorgos utánjárás mellett sem sikerült az ősz óta összeszedni.

III. *Hitélet.* A kör területén 7 iskolaköteles ref. növendék van, kik közül 3 az anyaegyházban, 1 Nagybányán, 1 az erdőszádai és 2 a hiri egyház iskolájában részesül rendszeres vallásos oktatásban s így missziói lelkésznek csak az ellenőrzés volt tiszte.

IV. *A misszió vagyoni helyzete.* Egy-egy helyen alig néhány ref. lélek él, azok is jobbra cselédek, így adózásról, egyházszervezésről szó sem lehet. Neháyan az anyaegyház részére adnak 1—5 K adományt, egyházfenntartási alapra.

V. *Háztartás és adózási viszonyok.* Nincs jelentés.

VI. *Világi hatóságokkal érintkezés* szivélyes.

VII. *Missziói segély* 200 K, melyből csak 159 K-t használt föl missziói lelkész 8 útra, miután a végtelen rossz időjárás, járhatatlan utak és az ősz folyamán gyengélkedő állapota miatt az ujabban idecsatolt szórványok mindegyikébe nem juthatott el.

VIII. *Javaslat és kérelem* nincs.

Missziói lelkész Oláh Sándor szamoskrassói lelkész.

A 6. sz. melléklet összes pontjaira nincs missziói lelkésznek jelentése.

Határozati javaslat:

„Egyházmegyéink közgyűlése a missziói bizottságnak az egyes körök beérkezett jelentése alapján készített s beterjesztett összesített jelentését s azt elfogadó végzését midőn helyeslőleg tudomásul veszi és az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli, egyszersmind a missziói lelkészeknek elismerését fejezi ki buzgó munkálkodásukért.

Egyben fölkéri egyházmegyei gondnok urat, hogy mint a vármegyei közigazgatási bizottság elnöke, sziveskedjék a tanfelügyelő urra oly értelemben hatni, hogy Kapnikbányára állandóan neveztesse ki az állami iskolai tanerők közül legalább egy református tanítót, aki az ottani ref. vallásu növendékek vallástanításával missziói lelkész felügyelete alatt megbízható lenne.

Végre felhívja a szamoskrassói missziói kör lelkészét, hogy a köréhez ujabban csatolt községeket haladéktalanul meglátogatván, ottani hiveinket keresse föl, szedje össze s a szükséges nemzetiségi s felekezeti statisztikai adatokat hivatalos megkeresés útján az orsz. magy. kir. statisztikai hivataltól kérje ki és szerezze be.“

Egyházmegyei közgyűlésünk a javaslatot határozati erőre emeli, Szabó József missziói előadónak erről a megbízatásáról való lemondását, hosszú éveken át végzett buzgó munkálkodásának teljes elismerése mellett, elfogadja s missziói előadóvá Oláh Sándor lelkészt választja meg.

50. Olvastatott a számvevőszék következő jelentése:

„Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

A beérkezett s alantírott bizottság által megvizsgált számadások-

ról jelentésünket és javaslatainkat következőkben van szerencsénk előterjeszteni.

I. Mindenek előtt az elmúlt évről késői beküldés folytán vizsgálatlan maradt 1914. évi számadások közül Ombod és Nagypalád számadásait mint teljesen rendben levőket megerősíteni javasoljuk, ellenben Tisztaberek és Uszka egyházközségek számadásait a következő észrevételek mellett véleményezzük helybenhagyhatóknak:

a) *Tisztaberek*. Templom-alapból közszükségletére fordított 200 K-t térítse vissza; tankönyvekért kiadott összegből még fennálló 57·86 K-t közpénztára részére szedesse be. Szegény-alapja létesítése s évenkénti növeléséről, ha másként nem tud, évi perselypénze felhasználásával gondoskodják.

b) *Uszka*. Bár nyugtái felerészben hiányzanak azon okból, mert gondnok az első mozgósításkor hadba vonult — miután a tételeket presbyterium igazoltaknak találja — számvevőszék megerősítését véleményezi s hadba vonult Ary József gondnok terhére 103·55 K-t megállapít. Egyszersmind 1913. évben volt gondnok Szentpétery Jenő 302·61 K még fennálló számadási tartozásának nyilvántartásba vételét s mielőbbi behajtását presbyteriumnak meghagyja.

Ugyancsak itt említjük meg, hogy *Magosliget* 1915—56. sz. határozat II. a) pontja alapján követelt nyugtát bemutatta; *Amacz* ugyane határozat h) pontja alapján számadásához csatolva úgy jelentését, mint a kívánt pótszámadást is beküldötte s azok rendben találtattak. Előbbi tudomásul vételre, utóbbit megerősítésre véleményezzük. Azonban *Adorján* egyházközséget — habár 1915—56. sz. határozat II. d) pontja alapján tőkepénzéről betérjesztett számadása helyes s elfogadható, de mivel tőkepénzével helyi takarékpénztárat létesít s így pénzkezelése kifogásolandó — utasítani véleményezzük arra, hogy szüntesse meg tőkepénzének ily módon való kockáztatását s azt minél előbb biztos alapon nyugvó pénzintézetben helyezze el.

II. Mint teljesen rendben talált, okmányolt 1915. évi egyházi számadásokat, észrevétel nélkül javasoljuk elfogadásra és megerősítésre a következőket:

Adorján, Apa, Apahegy, Aranyosmeggyes, Avasfelsőfalu, Avasujváros, Batiz, Berend, Dobrácsapáti, Egri, Erdőd, Felsőbánya, Garbolcz, Hirip, Kakszentmárton, Kishódos, Kiskolcs, Kőszegremete, Lázári, Magosliget, Méhtelek, Misztótfalu, Nagybánya, Nagyhódos, Nagykolcs, Nagypalád, Patóháza, Pettyén, Sándorhomok, Sárköz, Sárközujlak, Szamoskóród, Szamoskrassó, Szatmárgörbed, Szatmár-

hegy, Szatmárpálfalva, Szárazberek, Szinérváralja, Józsefháza egyházak számadásait.

III. A következő 1915. évi egyházi számadásokat alábbi észrevételekkel ajánljuk elfogadásra és megerősítésre:

a) *Amacz.* A másolatban beküldött számadásokat lelkész nemcsak aláírásával, de hivatalos pecsétjével is hitelesítse. A főkönyv *fedezet* rovata kitöltendő. Alá nem írt nyugtákat ne csatoljon. A bevételeket ellennyugtákkal igazolja és nem nyugtákkal.

b) *Kispalád.* A napló havonként lezárandó és az egyházi adó beírandó. Kölcsönt az egyház — saját alapjaiból is — csak a fölöttes hatóság engedélyével vehet föl. Főkönyvében a *szükséglet* rovatot végig töltsse ki. Perselypénzét lehetőleg szegény-alapjára tőkésítse. Helyesbített pénztári maradványa: 696.68 K.

c) *Kispeleske.* A belhivatalnoki fizetések nyugtázásánál mindig kiteendő azon idő, melyre a fizetés kiszolgáltatót. Nem egyházi adóhátralék kimutatást, hanem beszédési naplót csatoljon s azzal igazolja, hogy mennyi egyházi adó folyt be. Fuvardíj elszámolásánál tüntesse fel azt is, hogy mily czímen volt a fuvar. A bejegyzés napja minden tételnél beírandó. Magtári számadásánál azt is mutassa ki, mennyi volt az előző év végén a tőke összege? Jövőre betéti pénzéről is számoljon el rendesen.

d) *Ombod.* Presbyterium a gondnok által Iványi Antal helyettes tanító részére július hóra kiadott 80 K fizetést el nem fogadta s azt gondnok terhére írta. Számvevőszék presbyterium határozatát feloldani s a történt kifizetést jogosnak ismerni javasolja azon okból, mivel a számadáshoz csatolt s 1915. július 25-én tartott presbyteri gyűlés III. sz. határozata szerint a július 9-én besorozott kántor-tanító lemond állásáról, ezt presbyterium tudomásul veszi s az állás betöltéséről intézkedik s így nyilvánvaló, hogy nevezett nemcsak helyettes tanító, hanem helyettes kántor is volt s így július havi fizetése is jogos. Ellenben a presbyterium által ugyancsak volt gondnok Károly Mihály terhére írt magtári számadási hiány 544.5 kgr. búzát számvevőszék is jogosnak látván: Károly Mihályt annak befizetésére kötelezendőnek véleményezi.

e) *Usziká.* Költségvetést a valóságnak megfelelően készítsen, abba az egyház még fennálló s mielőbb fizetendő kötelezettségeit írja elő s annak fedezetéről gondoskodjék. Egyházfentartási és szegény-alapot létesítsen. Állami adója fizetését ne hanyagolja.

IV. Pótlás végett visszaküldi *Tisztaberek* számadását. Nincs ok-

mánnyal igazolva 442.34 K állami adó fizetése. Egyházmegyei közgyűlés 1913—86. sz. határozatának úgy 1914. mint 1915. évről tegyen eleget. Nyugtáit főkönyv szerint csoportosítsa. Ezen hiányok elosztása után számadását legkésőbb június 15-ig terjessze vissza. Miután egyrésről az 1915. évben is 680 K-t fordított templom-alapjából az egyház közszükségletére s így tartozása előző évvel 880 K-ra emelkedett; másrésről egyházi adó kintlevősége, mely 1913. dec. 31-én 1461.14 K volt, két év alatt 3140.66 K-ra szaporodott: számvevőszék nagyon aggasztónak ítéli a helyzetet, egyrészt azért, mert presbyterium az egyházi I. t.-cz. 15. §. d) pontját a kölcsönfelvételnél — még ha saját alapjából vett is — figyelmen kívül hagyja; másrészt hanyagságot tanúsít az egyházi adók behajtása körül; éppen ezért tisztelettel javasolja, hogy közgyűlés fegyelmi eljárás terhe alatt utasítsa a tisztabereki presbyteriumot a kölcsönvételnél a törvény pontos betartására, a kintlevő egyházi adók mielőbbi beszedésére, abból legelső sorban a templom-alapjától kölcsönvett 880 K visszatérítésére s hogy ezt csakugyan eszközölje, arról jelentését az őszi közgyűlés idejéig mulhatatlanul terjessze be.

V. Számadásukat *Mikola, Rozsály és Szatmárudvari* még nem küldötték be. Utasítandónak véljük nevezetteket, mulasztásuk mielőbbi pótlására.

Kelt Szatmár-Németi, 1916. máj. 3. *Tóth Mór* elnök, *Joó Kálmán, Sinka Lajos, Kócsi Péter, Oláh Sándor* biz. tagok."

Közgyűlésünk számvevőszék jelentését tudomásul veszi s I—V. pont alatt foglalt javaslatait határozati erőre emeli.

51. Számvevőszék jelenti, hogy az egyházmegyei közpénztár s az abban kezelt alapok 1915. évi számadását megvizsgálván, azt teljesen rendben találta.

Az előző évi számadásban megállapított pénztármaradvány, tőke, hátrány, a megállapított összegekben áthozatott, a számadás a pénztárkönyv alapján készült s azzal egyes tételeiben és végösszegében megegyezik s az összes tételek okmányokkal igazolva vannak.

Mindezek alapján Nagy Lajos pénztárnokot a számadás további kötelezettségének terhe alól — a szokott óvás fentartása mellett — felmentésre ajánlja számvevőszék.

A számadás főbb tételei a következők:

A) Közpénztári számadás.

I. Bevétel.

	Korona
1. Készpénzmaradvány 1914. évről, 1. t.	240·63
2. E. m. és ker. közig. költségek és segélyekre, 2—18. 24. t.	3542·76
3. Különféle bevételek, 19—21. 25. 26. 30—33. t.	287·65
4. Hátralékokból, 22. 23. 29. t.	607·58
5. Népiskolai államsegély, 27. t.	2254·—
6. Közigazgatási államsegély, 27. t.	1267·—
7. Átmeneti (jórészt tőkék) 27. t.	8627·80
8. Kamatok	1211·31
Összesen:	18038·73

II. Kiadás.

1. Tiszteletdíjak	2172·12
2. Gyűléstartás és napidíjak	1212·34
3. Egyházmegyei és kerületi jegyzőkönyv	734·94
4. Egyház- és iskolalátogatóknak	366·02
5. Nyomtatványokra	91·78
6. Segélyezések	1955·92
7. Vegyesek	259·38
8. Átmeneti (jórészt tőkék)	10642·46
9. Tőkésített kamatok	422·29
Összesen:	17857·25

Különbség mint pénzmaradvány 181·48

B) Vagyon.

	1914. év Korona	1915. év Korona
I. Közpénztári tőkevagyon	9978·42	10882·73
II. Külön rendeltetésű alapok:		
a) Ujfalussy-alap	1444·45	1495·67
b) Államsegély-alap	3352·20	3771·34
c) Kálvineum-alap	1140·31	1000·—
d) Bethlen Gábor-kör alap	487·50	500·—
e) Tanítói gyámegyleti alap	4287·38	4503·96
f) Helmeczy József-alap	—	1378·93
Vagyonszaporulat	2842·37	—
	23532·63	23532·63

Közgyűlésünk a számvevőszék előterjesztése és javaslata alapján az egyházmegyei közpénztár és az abban ke-

zelt alapok 1915. évi számadását elfogadja s Nagy Lajos pénztárnokot, elismerésének nyilvánítása mellett — a szokott óvás fentartásával — ezen számadás terhe alól felmenti.

52. Számvevőszék bemutatja az egyházmegyei közpénztár 1916. évi költségvetés-előirányzatát s azt egész terjedelmében elfogadásra ajánlja.

„Költségvetés a nagybányai ref. egyházmegyei közpénztár 1916. évi számadásához.

A) Fedezet.

	Korona
1. 1915. évi pénzümaradvány	181·48
2. Egyházkerületi közigazgatás	785·02
3. Egyházmegyei adó	709·57
4. Gyűléstartási költség	709·57
5. Egyházkerületi jegyzőkönyv	588·—
6. Konventi jegyzőkönyv	42·—
7. Költségvetés megerősítés	94·—
8. Esperesi káplán	128·80
9. Iskolalátogatók	116·—
10. Egyházmegyei jegyzőkönyv	357·20
11. Egyházmegyei nyomtatványok	61·18
12. Tűzbiztosítási jutalék	96·66
13. 1720 K 5 ⁰ / ₀ -os kamata	86·—
14. 764 K 5 ⁰ / ₀ -os kamata	38·20
15. 234 K 5 ⁰ / ₀ -os kamata	11·70
16. 7400 K n. é. 6 ⁰ / ₀ -os hadikölcsön kamata	444·—
17. 1000 K n. é. 5 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ -os hadikölcsön kamata	55·—
18. 1000 K tőke 7 ⁰ / ₀ -os kamata	70·—
19. Közigazgatási államsegély	1267·—
20. Népiskolai államsegély	2254·—
21. Hátralékokból	65·17
22. Bekebelezés	12·—
23. Consensus	21·—
Összesen	8193·55

B) Szükséglet.

1. Esperesi tiszteletdíj	1000·—
2. Főjegyzői tiszteletdíj	200·—

	Korona
3. Jegyzői tiszteletdíj	100.—
4. Tanácsbírói napidíjak	180.—
5. Közpénztárnoknak	200.—
6. Lelkeszi nyugdíjintézeti pénzkezelőnek	100.—
7. Egyházmegyei könyvtárnoknak	40.—
8. Iskolalátogatóknak	180.—
9. Egyházlátogatók	240.—
10. Közalapkezelőnek	10.—
11. Számvevőszéknek	310.—
12. 2 gyűlésen napidíj lelkészeknek	600.—
13. 2 gyűlésen napidíj világi képviselőknek	380.—
14. Egyházkerületi képviselőnek	120.—
15. Szatmári tanítónőképzőnek	300.—
16. Magyar Prot. Irod. Társaságnak	10.—
17. Énekvezéreknak (2 évi)	20.—
18. Kálvineumnak	50·22
19. Bethlen Gábor-körnek	25·22
20. Egyházmegyei jegyzőkönyv	300.—
21. Egyházkerületi jegyzőkönyv	400.—
22. Irodai szerek s nyomtatványok	250.—
23. Fuvar- s napidíjak	475·34
24. Iskolák segélyezése	2000.—
25. Tőkésítés államsegély alapra	254.—
26. Vegyesek	259·38
Összesen	8004·16

C) Összesítés.

Fedezet	8193·55
Szükséglet	8004·16
Maradvány	189·39"

Közgyűlésünk jelen költségelőirányzatot az 1916. évre jóváhagyja.

53. Számvevőszék jelenti, hogy az egyházmegyei lelkészi könyvtár 1914. évi számadását 180·53 K bevétellel, 162·80 K kiadással, 17·73 K pénzmaradvánnyal, 142 K tagdíj hátralékkal;

az 1915. évi számadását 128·73 K bevétellel, 69·30 K kiadással, 59·43 K pénzmaradvánnyal és 138 K tagdíj hátralékkal helyesnek találta s javasolja, hogy Kolos Vincze könyvtárnok-pénztárosnak a fel-

mentvény — a szokott óvás mellett — adassék meg s figyelme a hátralékosok szorgalmazására hivassék föl.

Közyűlés Kolos Vincze könyvtárnokot mindkét évi számadás terhe alól, a szokott óvás fentartása mellett, fölmenti s a hátralékosok föl hívását figyelmebe ajánlja.

54. Több tárgy nem lévén, esperes ur a szatmári ref. egyház elnökségének a tanácsterem átengedéseért szíves köszönetet mond s a közgyűlést berekeszti.

Függelék.

Az 5—7. 17—22. 24. 25. 33—35. 38. 43—49. számokat jegyzette Soltész Elemér ;

Az 1—4. 8—11. 23. 26—32. 36. 37. 54. számokat Bogdán Lajos ;

A 39—42. számokat Thordai Imre ;

A 12. számot Sátor Dávid előadó ;

A 13—16. számokat Misztó Mihály előadó ;

Az 50—53. számokat Joó Kálmán előadó.

Hitelesítjük.

Szatmár-Németi, 1916. május hó 8.

Szell György,
esperes.

Csaba Adorján,
gondnok.

Soltész Elemér,
főjegyző.

Bogdán Lajos,
jegyző.

Sátor Dávid,
tanácsbíró.

Tóth Mór,
tanácsbíró.

Betűsoros tárgymutató.

- Adócsökkentési segély reformja tárgyában lelkesegyesület fölterjesztése. 15.
- Adorjáni egyház nem köteles jártni a Tanítók Lapját. 19. — ingatlan eladás iratai visszaadtnak. 35. — építkezések felülvizsgálásáról jelentés tudomásul. 41.
- Apa és Apahegy között létrejött egyesség fölterjesztetik. 33.
- Apahegyi tanító személyi pótléka tudomásul. 27.
- Aranyosmeggyesi belhivatalnoki járulék-megváltás jóváhagyást nyer. 17. — lelkész drágasági pótléka tudomásul. 28. — egyház bérszerződése a kincstárral jóváhagyatik. 36.
- Barabási Ferencz ombodi segédlelkész. 5. I.
- Benedek László kiskolcsi tanító esküt tesz. 23.
- Csaba Adorján gondnokká választatása fölött szatmári egyházmegye öröme. 7.
- Családkönyv vezetése vagy lehetetlen, vagy fölösleges. 16.
- Csüri Ferencz dobrácsapátii tanító esküt tesz. 23.
- Drágasági pótlékot, lelkészek számára, egyházak adjanak. 14.
- Egyházkerület 1915—488. sz. határozata. 8. — 1915—523. sz. határozata egyházaink figyelmébe. 9. — 1915—770. 772. 784. 796. 840. sz. határozatai tudomásul. 10. 11. — 1915—753. sz. határozatára tanügyi biz. elnök jelentése. 12.
- Esperesi jelentés. 5.
- Gyöngyössy Róza nagyhódosi tanítónő. 5. I. — esküt tesz. 23.
- Hadikölcsönből (III.) egyházmegyénk 3000 K-t jegyzett; újabb (IV.) jegyzésre egyházmegyei pénztárnok és presbyteriumok fölhívatnak. 5. IV.
- Háborus szeretetadományok. 5. III.
- Helmeczy József alapítványa. 5. II. — elhunyt fölött a felsőszabolcsi egyházmegye részvéte. 6. — alapítványának alapító levele fölterjesztetik. 43.
- Hiripi tanítónő drágasági pótléka tudomásul. 26.
- Jegyzőkönyvhitelesítők. 3.
- Kishódosi közös iskolai alapvagyon ügyében fölterjesztés. 44.

BETÜSOROS TÁRGYMUTATÓ

- Kovács Károly köszegremetei lelkész. 5. I.
- Közalapkezelő 1915. évi számadásáról bizottsági jelentés tudomásul. 42.
- Közgyűlés megnyitása. 1. — tagjainak számbavétele. 2. — bezárása. 54.
- Lázárii lelkész a beírási díjak hovafordításáról 30 nap alatt tegyen jelentést. 20.
- Lelkészegyesület (egyházmegyei) kérelme lelkészi özvegyek és árvák járuléka tárgyában fölterjesztetik. 13. — határozati javaslata lelkészek drágasági pótléka tárgyában. 14. — fölterjesztése az adósegély reformja tárgyában. 15. — családkönyv fölött napirendre térést javasol. 16.
- Méhtelek szavazat nem adását igazolja. 8.
- Missziói jelentés 1915-ről fölterjesztetik. 49.
- Nagybányai presbyterium nyilatkozata a Régi temetőn keresztül vezető utvonal tulajdonjoga tárgyában fölterjesztetik. 30. — Géresy János alapítványának alapító levelét bemutatja. 31.
- Oláh Sándor missziói előadó. 49.
- Ombod 1916-ban 100% rendkívüli adót vethet, pénzkezelőnek 100 K, gondnoknak 50 K évi tiszteletdíjat adhat. 40.
- Orosz Kálmán rozsályi segédlelkész. 5. I.
- Oroszlán Erzsébet kishódosi tanítónő. 5. I. — esküt tesz. 23.
- Özvegyek (lelkészi) és árvák járulékának emelése tárgyában fölterjesztés. 13.
- Papp Lászlóné hiripi tanítónő. 5. I. — esküt tesz. 23.
- Rozsályi iskolaügyben jelentés tudomásul. 21.
- Sándorhomok 1916-ban 25% rendkívüli adót vethet. 39.
- Sárközüjlaki iskolaügyben jelentés tudomásul. 22.
- Szabó József missziói előadónak elismerés. 49.
- Szamoskrassói Egey Ferencz-féle beltelek eladása, 45. — ingatlanok eladása, 46. — legelő illetőség megvétele, 47. — kántortanítói díjlevél, 48. fölterjesztetnek.
- Számvizsgáló bizottság jelentése és javaslata a megvizsgált egyházi számadásokra nézve elfogadtatik. 50. — Közpénztárnok 1915. évi számadására nézve. 51. — egyházmegyei közpénztár 1916. évi költségvetésére nézve. 52. — könyvtárnok 1914. 1915. évi számadására nézve. 53.
- Szatmári presbyterium elnökségének köszönet. 54.
- Szatmárnémetii nőnevelő intézetek fejlesztése tárgyában bizottság. 24. — tanítónőképző segélye 1916. évre kiutaltatik; jövőre nézve bizottság adjon javaslatot. 25.

BETÜSOROS TÁRGYMUTATÓ

- Szatmárvári és Berend közt kötendő egyességet lelkész 1916. jul. 1-ig mutassa be. 34.
- Sziky Julia kőszegremetei tanítónő. 5. I.
- Szinérváraljai lelkész fizetési és drágasági pótléka tudomásul. 29. — kölcsönügy fölterjesztetik. 38.
- „Tanítók Lapja“ szerkesztőjének felebbezése elutasítatik. 19. — tárgyában lázárii lelkész tegyen jelentést. 20.
- Tanügyi bizottság elnökének jelentése 1915—753. sz. egyh. ker. határozatra. 12. — bizottság jelentése tudomásul; utasításai megtartandók. 37.
- Tárgysorozat megállapítása. 4.
- Uszakai presbyterium szavazat nem adását igazolja. 8. — régi papi telek eladása fölterjesztetik. 32.
- Vámfalui presbyterium határozata egyházfentartási alapjára nézve jóváhagyást nyer. 18.

Helmeczy József alapítványára adakoztak

a) az esperesi hivatalnál:

	Korona		Korona
1. Lázárii egyház . . .	5.—	27. Kiskolcsi egyház . .	10.—
2. Kakszentmártoni egyh.	20.—	28. Balogh István lelkész	2.—
3. Kócsi Péter lelkész . .	5.—	29. Méhteleki egyház . .	5.—
4. Nagyhódosi egyház . .	3.—	30. Varga Jenő lelkész . .	3.—
5. Kispaládi egyház . . .	20.—	31. Kőszegremetei egyház	10.50
6. Veres Kornél tanítónő	2.—	32. Kovács Károly lelkész	20.—
7. Marcsa Imre lelkész . .	5.—	33. Ölyüs Lajos tanító . .	2.—
8. Kishódosi egyház . . .	10.—	34. Mikolai egyház . . .	5.—
9. Batizi egyház	10.—	35. Magos János Ferencz lelk.	5.—
10. Dávid Sándor lelkész	2.—	36. Szentkirályi Károly l.	5.—
11. Kiss Kálmán	2.—	37. Szinerváraljai egyház	25.—
12. Helmeczy József . . .	50.—	38. Szamoskóródi egyház	3.—
13. Jármy József	20.—	39. Balajthy Károly lelk.	2.—
14. Vámfalui egyház . . .	5.—	40. Pettyéni egyház . . .	40.—
15. Kolos Vincze lelkész	5.—	41. Uszakai egyház . . .	5.—
16. Szárazberekí egyház .	10.—	42. Szász Tihamér lelkész	5.—
17. Szatmárhegyi egyház	20.—	43. Ombodi egyház . . .	15.—
18. Józsefházai egyház . .	10.—	44. Gy. Kovács József l.	5.—
19. Kispeskei egyház . . .	10.—	45. Garbolczi egyház . .	2.—
20. Molnár Lajos lelkész	5.—	46. Kerekes Bálint . . .	1.—
21. Avasujvárosi egyház .	25.—	47. Váry Zsigmond . . .	1.—
22. Sárközüjlaki egyház .	20.—	48. Palády Sándor . . .	1.—
23. Egrii egyház	20.—	49. Hiripi egyház	10.—
24. Visky Ferencz lelkész	4.—	50. Egrii presbyterek . .	12.—
25. Baranyi Lajos lelkész	5.—	51. Sárközi egyház . . .	10.—
26. Öry Tamás lelkész . .	2.—	52. Szatmárudvarii egyház	10.—

Összesen 509.50

MELLÉKLET AZ 5. SZÁMHOZ

b) egyházmegyei pénztárnoknál:

	Korona		Korona
1. Csaba Adorján . . .	200.—	38. Demeter Gyula lelkész	5.—
2. Tóth Mór	100.—	39. Szatmári Népbank .	100.—
3. Széll György esperes	30.—	40. Jakó Endre	100.—
4. Soltész Elemér lelkész	30.—	41. Vallon Lajos	20.—
5. Boross Zoltán . . .	100.—	42. dr. Antal László . .	20.—
6. dr. Harcsár Géza . .	50.—	43. Lengyel Károly . . .	20.—
7. dr. Nagy Sándor . . .	20.—	44. Litteczky Endre . .	20.—
8. Szabó Károly lelkész	10.—	45. Muhi Miklós	20.—
9. Sátor Dávid lelkész .	30.—	46. dr. Vallon Gyula . .	20.—
10. Nagy Elek lelkész . .	15.—	47. Petri Elek püspök . .	5.—
11. Joó Kálmán lelkész . .	5.—	48. Felsőbányai egyház .	10.—
12. Sipos Károly lelkész	5.—	49. Sass Béla	5.—
13. Kató István lelkész . .	5.—	50. dr. Gergely György . .	4.—
14. Kató Béla lelkész . . .	5.—	51. Chirke Vilmos	10.—
15. Czelder Béla lelkész .	5.—	52. Jékey István	20.—
16. Papolczy Zoltán lelk.	10.—	53. dr. Ajtai Nagy Gábor	5.—
17. Sinka Lajos ny. tanító	10.—	54. dr. Böszörményi Emil	20.—
18. Sárközi Lajos lelkész	5.—	55. Szentiványi Sándor .	10.—
19. Orosz Ernő lelkész . .	5.—	56. Kiss Gábor	10.—
20. Pap Márton	5.—	57. Nagybányai egyház .	50.—
21. Tóth Sándor	2.—	58. Misztótfalui egyház .	2.—
22. dr. Tüdös István püsp.	5.—	59. Kiss Sándor lelkész . .	2.—
23. Makai Elek lelkész . .	5.—	60. F. Varga Lajos lelkész	4.—
24. Oláh Sándor lelkész . .	20.—	61. Nagy Lajos lelkész . .	6.—
25. Miszti Mihály lelkész	5.—	62. Apai egyház	20.—
26. Bay Lajos	100.—	63. Magosligeti egyház . .	10.—
27. Dávidházy János esp.	4.—	64. Sipos Imre lelkész . .	4.—
28. Patóházai egyház . . .	20.—	65. Tisztabereki egyház . .	8.—
29. Bartók Károly lelkész	2.—	66. özv. Helmeczy Józsefné	500.—
30. Csepreghi György . . .	2.—	67. Fábián Károly lelkész	2.—
31. Hámek Róbert	20.—	68. Jánosi Zoltán lelkész	10.—
22. Péchy Degenfeld grné	10.—	69. Juhász László lelkész	10.—
33. dr. Tóth Lajos lelkész	5.—	70. Csiky Lajos	5.—
34. dr. Lükő Béla	6.—	71. Ajtay János	5.—
35. Ragályi Béla	3.—	72. Aranyosmeggyesi egyh.	200.—
36. Adorjáni egyház . . .	10.—	73. Böszörményi Zsigm.	100.—
37. Adorjáni presbyterek	9.—	74. Kádár Mihály	10.—

MELLÉKLET AZ 5. SZÁMHOZ

	Korona		Korona
75. Nagykolcsi egyház	10.—	82. Szücs Dezső	1.—
76. Szamoskrassói egyház	30.—	83. Rozsályi egyház	5.—
77. Kovács Sándor	1.—	84. Mártonffy Józsefné	20.—
78. Nagypaládi egyház	20.—	85. dr. Antal Géza	10.—
79. Nagypaládról öten	10.—	86. Nagy Sándor	2.—
80. Szatmárgörbedi egyh.	20.—	87. Szatmári gőzmalom t.	500.—
81. Szabó József lelkész	10.—	88. Losonczi József	50.—
Összesen 2934.—			

Összesítés.

a) Esperesi hivatalnál	1—52. sz. a.	509·50 K
b) Egyházmegyei pénztárnoknál	1—88. sz. a.	2934.— K
Együtt		3443·50 K

Kimutatás

egyházaink gyűjtéséről háborus célokra az 1914. és 1915. évekről.

	1914. Korona	1915. Korona	Jegyzet
1. Adorján	—.—	9·40	
2. Amacz	10.—	50.—	
3. Apa	—.—	124·40	
4. Aranyosmeggyes	63.—	62·30	
5. Avasujváros	18·72	514·17	
6. Batiz	150.—*	50.—**	* termény értéke
	50.—	14·40	** fehérnemű értéke
7. Egri	20·10	38·32	
8. Felsőbánya	—.—	177·50	
9. Garbolcz	20·35	12·74	
10. Hirip	—.—	91·01	
11. Józsefháza	30.—	119·04	
12. Kakszentmárton	2.—	140·12	
13. Kishódos	—.—	26.—	
14. Kiskolcs	10.—	151·33	
15. Kispalád	410·91	646·15	

MELLÉKLET AZ 5. SZÁMHOZ

	1914. Korona	1915. Korona	Jegyzet
16. Kispeleske	—.—	109.—	
17. Kőszegremete	856.—	663·16	
18. Lázári	60.—	39·90	
19. Magosliget	12.—	52.—	
20. Méhtelek	22.—	66.—	
21. Mikola	5·12	33·61	
22. Misztótfalu	70.—	92.—	
23. Nagybánya	179.—	74.—	Az egyház pénztárából.
24. Nagyhódos	—.—	64·48	
25. Nagykolcs	19·34	53·08	
26. Nagypalád	—.—	130·88	
27. Ombod	—.—	381·58	
28. Patóháza	—.—	54·30	
29. Pettyén	60.—	67·30	
30. Rozsály	15.—	—.—	
31. Sándorhomok	—.—	155·26	
32. Sárköz	—.—	31·50	
33. Sárközujlak	Gyűjtés a hívek csekély számára tekintettel nem esz- közöltetett, csak polgári hatóság útján.		
34. Szamoskóród	43·01	42·80	
35. Szamoskrassó	19.—	45.—	
36. Szárazberek	48·26	90·95	
37. Szatmárgörbed	4·80	23·20	
38. Szatmárhegy	1549·77*	193·85	* természetbeli adomány
39. Szatmárudvari	—.—	—.—	
40. Szinérváralja	60·25	77·68	
41. Tisztaberek	4·32	36·56	
42. Uszka	150.—	27·30	
43. Vámfalu	14·40	152·04	
Összesen	3977·35	4983·31	együtt: 8960·66 K

Alapító levél

*a nagybányai református egyházmegye kezelésében lévő
Helmeczy József-alapítványról.*

1. A nagybányai református egyházmegye 1915. október hó 22. napján tartott gyűlésében egyházmegyei gondnok indítványára kimondotta, hogy az egyházmegye szeretett volt gondnokának emlékére *Helmeczy József alapítványa* czimen ösztöndíj-alapítványt létesít, e célra azonnal gyűjtést indít, esperes útján az egyházakat is fölhívja adakozásra s az alapító levél annak idején való elkészítésével és bemutatásával esperest és főjegyzőt megbízza (lásd 1915—22. sz. egyházmegyei határozatot).

2. A megindított gyűjtés eredményeként a boldogult egyházmegyei gondnok családja, rokonai, barátai, tisztelői, meg a kebelbeli egyházak és testületek adományaiból 1916. május 1-ig tőkében 3443·50 K, időközi kamatban 78·93 K, összesen 3522·43 K gyűlt össze az egyházmegye pénztárnokánál, ki ez összegből 2526·62 koronát 2600 K n. é. 6%-os hadikötvényben, 840·31 koronát takarékpénztári betétként, 155·50 koronát készpénzül mutat ki.

3. Az alapító levél megerősítéséig és azután érkező adományokkal meg a kamattal növekedő alapítványi vagyon 6%-kal kamatozó hadikölcsönkötvények vásárlására fordítandó; ezek visszafizetése után másnemű állampapírokba fektetendő; a tőkének 200 koronánál kisebb töredéke és az időközi kamat Nagybánya Város Takarékpénztárában betétként kezelendő.

4. Az alapítványi vagyon állásáról az azt kezelő egyházmegyei pénztárnok minden év március havának 1. napjáig az esperesi hivatalhoz jelentést tesz, pontosan kimutatván a) a tőke mennyiségét az előző év januárius havának 1. napján; b) a tőke előző évi gyarapodását adományok útján; c) az előző évi kamat mennyiségét.

5. Az alapítvány előző évi kamatából a nagybányai egyházmegye kebelében rendes szolgálat közben elhalt lelkészeknek és tanítóknak középiskolában legalább általános *jó* eredménnyel tanuló, *jó* magaviseletű, árva — ilyenek nemlétében, avagy, ha az alapítvány ereje megbirja, ilyenek mellett, kebelbeli működő lelkészek és tanítók hasonló minősítésű — fiugyermekei részesítendőek évenként és egyenként legalább 40 (negyven) és legfeljebb 120 (egyszázhusz) korona ösztöndíjban úgy, hogy az alapítvány kamatából annyiszor 40 K adható ki, ahány egész ezer koronát tesz ki a megelőző év januáris havának 1. napján a kamatozó tőke. A kamat többi része és az ösztöndíjra jogosult tanuló hiánya miatt ki nem adott kamat évről-évre az így folytonosan növekedő alapítványi tőkéhez csatolandó. Az ösztöndíj első ízben 1917-ben adandó ki.

6. Az ösztöndíjra igényt tartó tanulók kérvényöket, amihez a legutolsó félévi iskolai bizonyítvány (értesítő) csatolandó, évről-évre március hó 1. napjáig küldjék be az egyházmegye esperesi hivatalához. A kérvények fölött a tavaszi rendes egyházmegyei közgyűlést megelőzően a „Helmeczy-ösztöndíj-bizottság“ határoz, amelynek elnöke az esperes vagy helyettese, előadó jegyzője a lelkészi főjegyző, illetve jegyző, tagjai az egyházmegye gondnoka, lelkészi és világi tanácsbírái. E bizottság határozatát tudomásul vétel végett az egyházmegyei közgyűlés elé terjeszti, jegyzője által az érdekelteket értesíti, nyugtáznak az esperesi hivatalhoz beküldésére fölhívja s elnöke által a megállapított ösztöndíjakat utalványozza.

7. Az alapítványt, melyért a nagybányai református egyházmegye vagyoni tekintetben felelős, jogügyekben az egyházmegye ügyésze képviseli.

8. Ez alapító levél négy eredeti példányából egy a tiszántuli református egyházkerület, egy a nagybányai református egyházmegye levéltárában, egy a nagybányai egyházmegye esperesi, egy az egyházmegye pénztárnoki hivatalánál helyezendő el.

Kelt Nagybánya és Szatmár-Németi, 1916. május hó 5. napján.

Szell György
esperes.

(p. h.)

(p. h.)

Soltész Elemér
főjegyző.

A nagybányai egyházmegye 1916. évi 5. sz. határozatában „a Helmeczy-
 alapra adakozóknak, elköltözött jelesünk áldott emlékezetét meg-
 becsülő áldozatkészségükért . . . mély hálával mond köszönetet.”

Helmeczy József alapítványára adakoztak

a) az esperesi hivatalnál:

	Korona		Korona
1. Lázárii egyház . . .	5.—	27. Kiskolcsi egyház . .	10.—
2. Kakszentmártoni egyh.	20.—	28. Balogh István lelkész	2.—
3. Kócsi Péter lelkész . .	5.—	29. Méhteleki egyház . .	5.—
4. Nagyhódosi egyház . .	3.—	30. Varga Jenő lelkész . .	3.—
5. Kispaládi egyház . . .	20.—	31. Kőszegremetei egyház	10.50
6. Veres Kornél tanítónő	2.—	32. Kovács Károly lelkész	20.—
7. Marcsa Imre lelkész . .	5.—	33. Ölyüs Lajos tanító . .	2.—
8. Kishódosi egyház . . .	10.—	34. Mikolai egyház . . .	5.—
9. Batizi egyház	10.—	35. Magoss Ferencz lelk.	5.—
10. Dávid Sándor lelkész	2.—	36. Szentkirályi Károly l.	5.—
11. Kiss Kálmán	2.—	37. Szinérváraljai egyház	25.—
12. Helmeczy József . . .	50.—	38. Szamoskőrödi egyház	3.—
13. Jármay József	20.—	39. Balajthy Károly lelk.	2.—
14. Vámfalui egyház . . .	5.—	40. Pettyéni egyház . . .	40.—
15. Kolos Vincze lelkész	5.—	41. Uszkai egyház	5.—
16. Szárazberek egyház . .	10.—	42. Szász Tihamér lelkész	5.—
17. Szatmárhegyi egyház	20.—	43. Ombodi egyház . . .	15.—
18. Józsefházai egyház . .	10.—	44. Gy. Kovács József l.	5.—
19. Kispéleskei egyház . .	10.—	45. Garbolczi egyház . . .	2.—
20. Molnár Lajos lelkész	5.—	46. Kerekes Bálint	1.—
21. Avasujvárosi egyház . .	25.—	47. Váry Zsigmond	1.—
22. Sárközujlaki egyház . .	20.—	48. Palády Sándor	1.—
23. Egrii egyház	20.—	49. Hiripi egyház	10.—
24. Visky Ferencz lelkész	4.—	50. Egrii presbyterek . . .	12.—
25. Baranyi Lajos lelkész	5.—	51. Sárközi egyház	10.—
26. Öry Tamás lelkész . .	2.—	52. Szatmárudvarii egyház	10.—

Összesen 509.50

b) *egyházmegyei pénztárnoknál:*

1. Csaba Adorján . . .	200.—	40. Jakó Endre . . .	100.—
2. Tóth Mór . . .	100.—	41. Vallon Lajos . . .	20.—
3. Széll György esperes	30.—	42. dr. Antal László . .	20.—
4. Soltész Elemér lelkész	30.—	43. Lengyel Károly . .	20.—
5. Boross Zoltán . . .	100.—	44. Litteczky Endre . .	20.—
6. dr. Harcsár Géza . .	50.—	45. Muhi Miklós . . .	20.—
7. dr. Nagy Sándor . .	20.—	46. dr. Vallon Gyula . .	20.—
8. Szabó Károly lelkész	10.—	47. Petri Elek püspök .	5.—
9. Sátor Dávid lelkész .	30.—	48. Felsőbányai egyház .	10.—
10. Nagy Elek lelkész .	15.—	49. Sass Béla	5.—
11. Joó Kálmán lelkész .	5.—	50. dr. Gergely György .	4.—
12. Sipos Károly lelkész	5.—	51. Chirke Vilmos . . .	10.—
13. Kató István lelkész .	5.—	52. Jékey István . . .	20.—
14. Kató Béla lelkész . .	5.—	53. dr. Ajtai Nagy Gábor	5.—
15. Czelder Béla lelkész .	5.—	54. dr. Böszörményi Emil	20.—
16. Papolczy Zoltán lelk.	10.—	55. Szentiványi Sándor .	10.—
17. Sinka Lajos ny. tanító	10.—	56. Kiss Gábor	10.—
18. Sárközi Lajos lelkész	5.—	57. Nagybányai egyház .	50.—
19. Orosz Ernő lelkész .	5.—	58. Misztótfalui egyház .	2.—
20. Pap Márton	5.—	59. Kiss Sándor lelkész .	2.—
21. Tóth Sándor	2.—	60. F. Varga Lajos lelkész	4.—
22. dr. Tüdös István püsp.	5.—	61. Nagy Lajos lelkész .	6.—
23. Makai Elek lelkész .	5.—	62. Apai egyház	20.—
24. Oláh Sándor lelkész .	20.—	63. Magosligeti egyház .	10.—
25. Miszti Mihály lelkész	5.—	64. Sipos Imre lelkész .	4.—
26. Bay Lajos	100.—	65. Tisztabereki egyház .	8.—
27. Dávidházy János esp.	4.—	66. özv. Helmeczy Józsefné	500.—
28. Patóházai egyház . .	20.—	67. Fábián Károly lelkész	2.—
29. Bartók Károly lelkész	2.—	68. Jánosi Zoltán lelkész	10.—
30. Csepregi György . .	2.—	69. Juhász László lelkész	10.—
31. Hámek Róbert . . .	20.—	70. Csiky Lajos	5.—
22. Péchy Degenfeld grné	10.—	71. Ajtay János	5.—
33. dr. Tóth Lajos lelkész	5.—	72. Aranyosmeggyesi egyh.	200.—
34. dr. Lükő Béla	6.—	73. Böszörményi Zsigm.	100.—
35. Ragályi Béla	3.—	74. Kádár Mihály . . .	10.—
36. Adorjáni egyház . .	10.—	75. Nagykolcsi egyház .	10.—
37. Adorjáni presbyterek	9.—	76. Szamoskrassói egyház	30.—
38. Demeter Gyula lelkész	5.—	77. Kovács Sándor . . .	1.—
39. Szatmári Népbank .	100.—	78. Nagypaládi egyház .	20.—

79. Nagypaládról öten . . .	10.—	84. Mártonffy Józsefné . . .	20.—
80. Szatmárgörbedi egyh. . .	20.—	85. dr. Antal Géza . . .	10.—
81. Szabó József lelkész . . .	10.—	86. Nagy Sándor . . .	2.—
82. Szücs Dezső . . .	1.—	87. Szatmári gőzmalom t. . .	500.—
83. Rozsályi egyház . . .	5.—	88. Losonczy József . . .	50.—

Összesen 2934.—

Összesítés.

a) Esperesi hivatalnál . . . 1—52. sz. a. 509·50 K

b) Egyházmegyei pénztárnoknál 1—88. sz. a. 2934.— K

Együtt 3443·50 K

Alapító levél

*a nagybányai református egyházmegye kezelésében lévő
Helmeczy József-alapítványról.*

1. A nagybányai református egyházmegye 1915. október hó 22. napján tartott gyűlésében egyházmegyei gondnok indítványára kimondotta, hogy az egyházmegye szeretett volt gondnokának emlékére *Helmeczy József alapítványa* czimen ösztöndíj-alapítványt létesít, e célra azonnal gyűjtést indít, esperes útján az egyházakat is fölhívja adakozásra s az alapító levél annak idején való elkészítésével és bemutatásával esperest és főjegyzőt megbízza (lásd 1915—22. sz. egyházmegyei határozatot).

2. A megindított gyűjtés eredményeként a boldogult egyházmegyei gondnok családja, rokonai, barátai, tisztelői, meg a kebelbeli egyházak és testületek adományaiból 1916. május 1-ig tőkében 3443·50 K, időközi kamatban 78·93 K, összesen 3522·43 K gyűlt össze az egyházmegye pénztárnokánál, ki ez összegből 2526·62 koronát 2600 K n. é. 6⁰/₀-os hadikötvényben, 840·31 koronát takarékpénztári betétként, 155·50 koronát készpénzül mutat ki.

3. Az alapító levél megerősítéséig és azután érkező adományokkal meg a kamattal növekedő alapítványi vagyon 6⁰/₀-kal kamatozó hadikölcsönkötvények vásárlására fordítandó; ezek visszafizetése után másnemű állampapírokba fektetendő; a tőkének 200 koronánál kisebb töredéke és az időközi kamat Nagybánya Város Takarékpénztárában betétként kezelendő.

4. Az alapítványi vagyon állásáról az azt kezelő egyházmegyei pénztárnok minden év március havának 1. napjáig az esperesi hivatal-

hoz jelentést tesz, pontosan kimutatván a) a tőke mennyiségét az előző év januárius havának 1. napján; b) a tőke előző évi gyarapodását adományok útján; c) az előző évi kamat mennyiségét.

5. Az alapítvány előző évi kamatából a nagybányai egyházmegye kebelében rendes szolgálat közben elhalt lelkészeknek és tanítóknak középiskolában legalább általános *jó* eredménnyel tanuló, *jó* magaviseletű, árva — ilyenek nemlétében, avagy, ha az alapítvány ereje meg bírja, ilyenek mellett, kebelbeli működő lelkészek és tanítók hasonló minősítésű — fiugyermekei részesítendőek évenként és egyenként legalább 40 (negyven) és legfeljebb 120 (egyszázhusz) korona ösztöndíjban úgy, hogy az alapítvány kamatából annyiszor 40 K adható ki, ahány egész ezer koronát tesz ki a megelőző év januárius havának 1. napján a kamatozó tőke. A kamat többi része és az ösztöndíjra jogosult tanuló hiánya miatt ki nem adott kamat évről-évre az így folytonosan növekedő alapítványi tőkéhez csatolandó. Az ösztöndíj első ízben 1917-ben adandó ki.

6. Az ösztöndíjra igényt tartó tanulók kérvényeket, amihez a legutolsó félévi iskolai bizonyítvány (értékesítő) csatolandó, évről-évre március hó 1. napjáig küldjék be az egyházmegye esperesi hivatalához. A kérvények fölött a tavaszi rendes egyházmegyei közgyűlést megelőzően a „Helmeczy-ösztöndíj-bizottság” határoz, amelynek elnöke az esperes vagy helyettese, előadó jegyzője a lelkészi főjegyző, illetve jegyző, tagjai az egyházmegye gondnoka, lelkészi és világi tanácsbírái. E bizottság határozatát tudomásul vétel végett az egyházmegyei közgyűlés elé terjeszti, jegyzője által az érdekelteket értesíti, nyugtájaknak az esperesi hivatalhoz beküldésére fölhívja s elnöke által a megállapított ösztöndíjakat utalványozza.

7. Az alapítványt, melyért a nagybányai református egyházmegye vagyoni tekintetben felelős, jogügyekben az egyházmegye ügyésze képviseli.

8. Ez alapító levél négy eredeti példányából egy a tiszántuli református egyházkerület, egy a nagybányai református egyházmegye levéltárában, egy a nagybányai egyházmegye esperesi, egy az egyházmegye pénztárnoki hivatalánál helyezendő el.

Kelt Nagybánya és Szatmár-Németi, 1916. május hó 5. napján.

Szell György (p. h.)
esperes.

(p. h.) Soltész Elemér
főjegyző.

